

Hodnocení a komplikace chlopenních náhrad

Zuzana Hlubocká

II. interní klinika kardiologie a angiologie

Komplexní kardiovaskulární centrum

VFN a 1. LF UK

Praha

VFN PRAHA

Klasifikace chlopenních náhrad

Mechanické:

dvoulítkové

jednodiskové

kuličkové

Biologické:

stentované

bezstentové

bezstehové (sutureless)

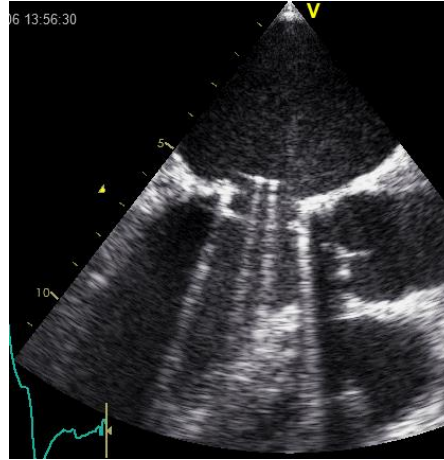
perkutánní

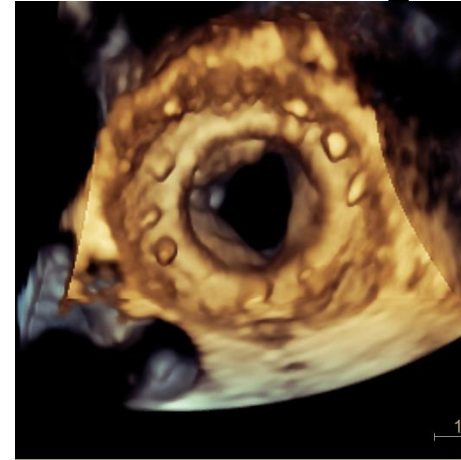
Zobrazovací metody u chlopenních protéz

- **Echokardiografie**
TTE, TEE, 3D-TEE, zátěžová
- Fluoroskopie
- CT srdce
- MRI
- Nukleární metody – PET CT

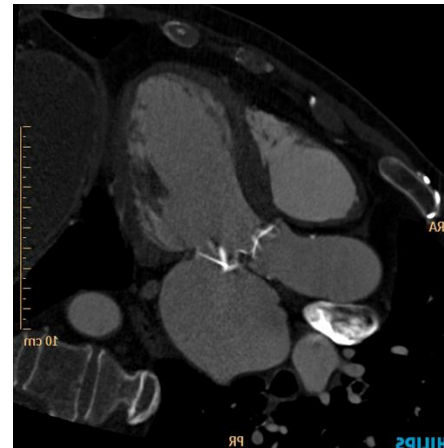
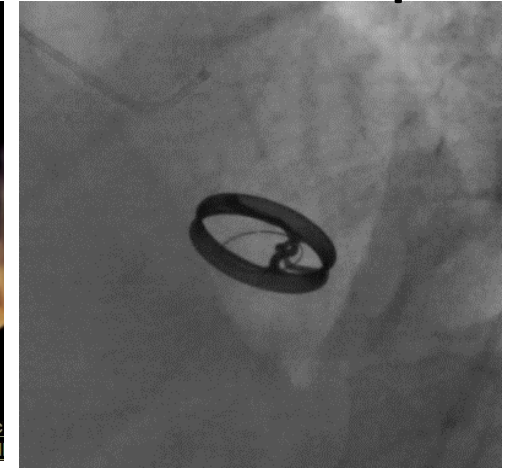
2D-TEE

3D echokg

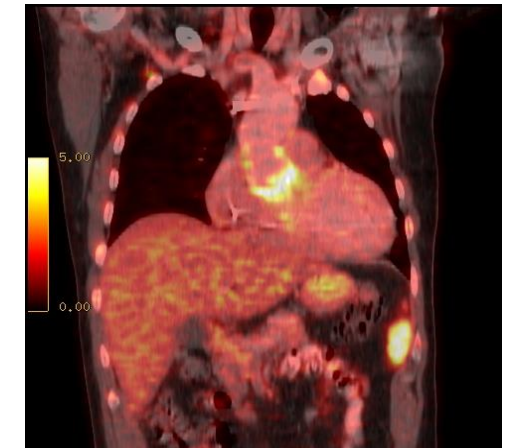
Fluoroskopie

CT

MRI

PET-CT

Echokardiografické hodnocení protéz

Komplexní posouzení protéz

Klinické informace

typ, velikost protézy, TK, TF, BSA, symptomy

2D/3D zobrazení

Dopplerovské vyšetření

Základní/podpůrné echokg parametry

Srovnání s vstupním vyšetřením

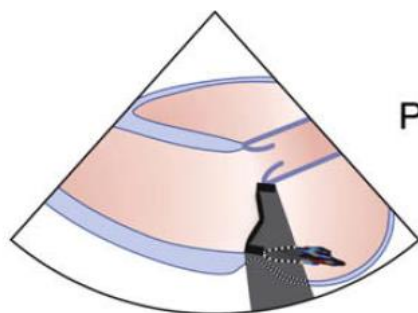
Lancelloti P. et al Recommendations for the imaging assesmet of prosthetic valves, EHJ 2016, May 5:1-47
Zoghbi WA et al. , JASE 2009; Volume 22, 975-1014

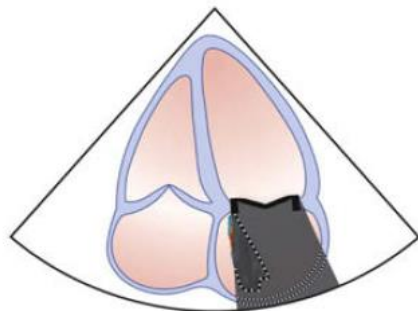
Limitace echokg hodnocení protéz - artefakty

- akustické stínění za protézou, reverberace, zrcadlové artefakty...
- TTE – stínění zejména u mechanických mitrálních a trikuspidálních protéz

Mitrální protézy

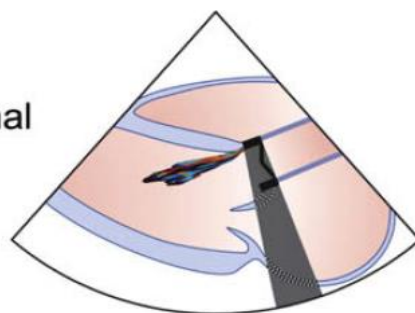

Parasternal

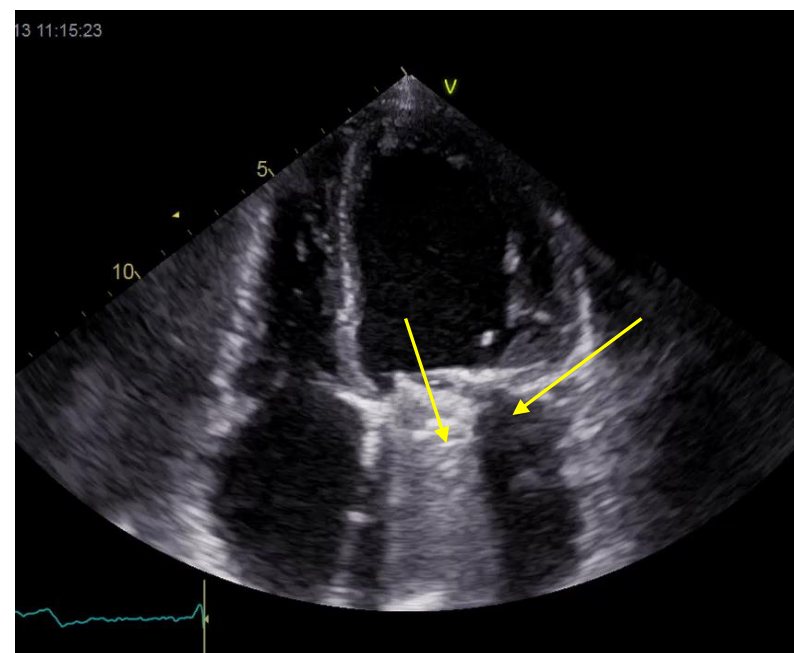

Apical

Aortální protézy

Reverberace a stínění na Mi protéze

- TEE – stínění a reverberace na komorové straně Ao a Mi protéz

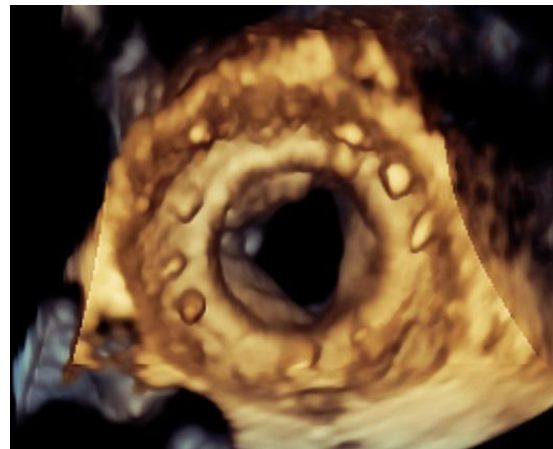

Další nálezy na chlopenních náhradách

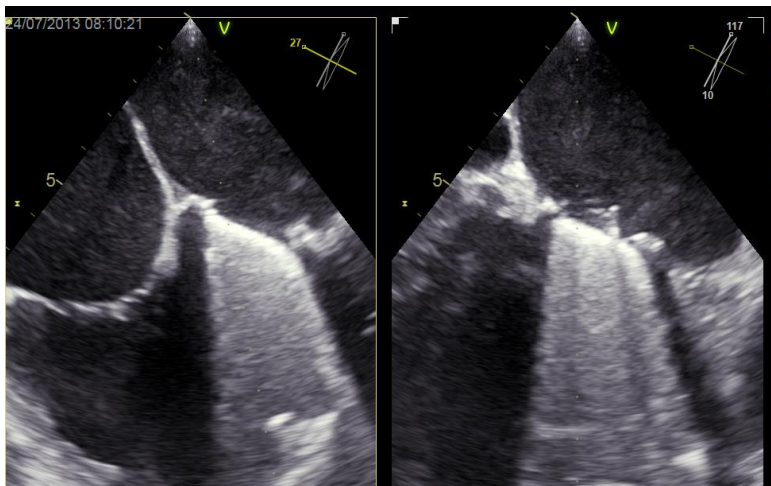
Strands

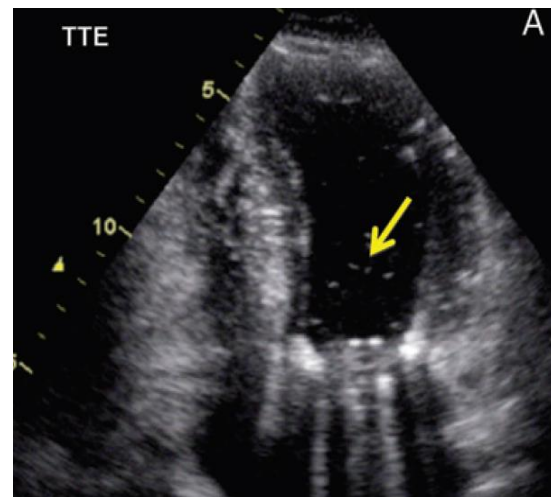
Stehy

Spontánní echokontrast

Mikrokavitace

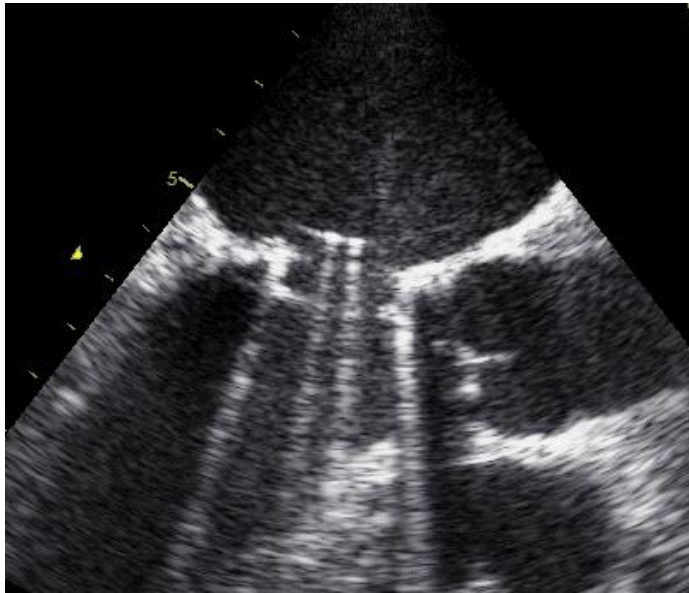
Zdroj: Všeobecná fakultní nemocnice a Eur Heart J Cardiovasc Imaging. 2014;15(11):1226-1230

2D/3D hodnocení u mechanických protéz

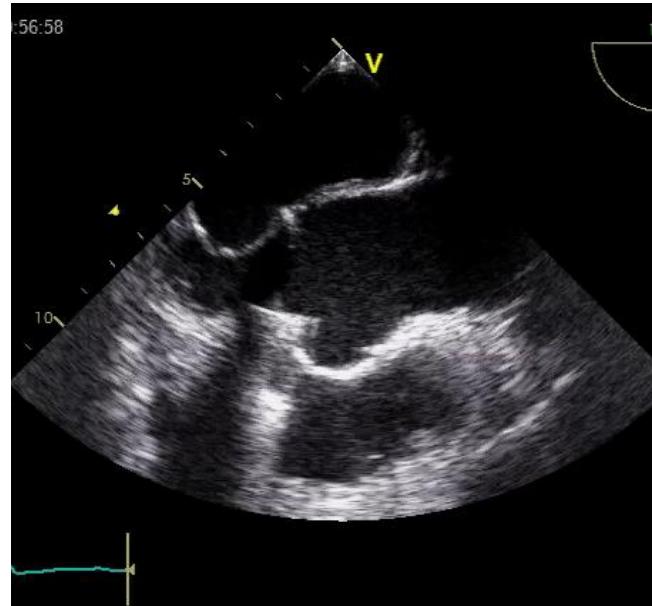
Pohyblivost disků (okludéru)

Přítomnost patologických struktur - na protéze (vegetace, tromby, pannus, kalcifikace)
- na prstenci a v okolí (absces)

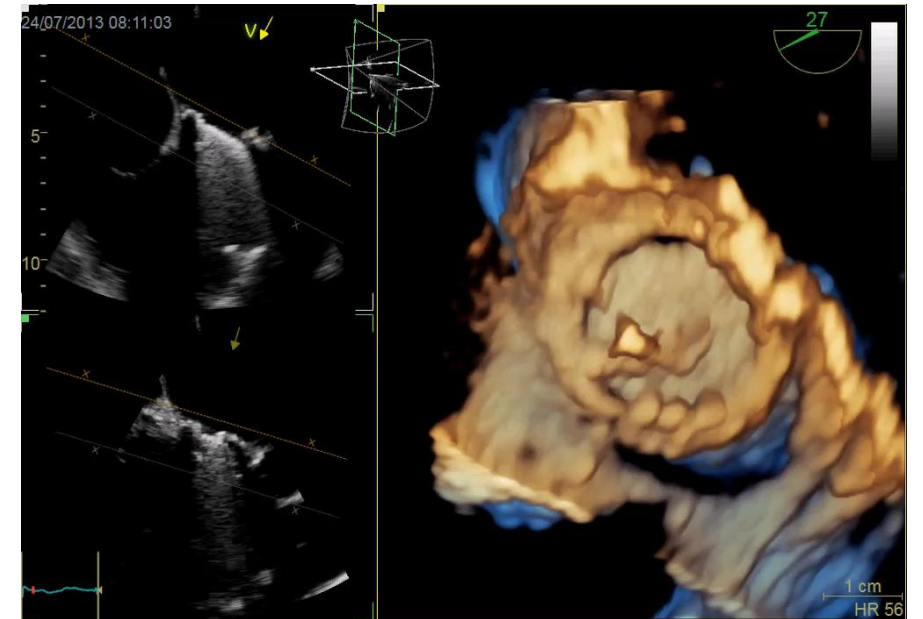
Dehiscence, uvolnění prstence

**Mi dvoulístková protéza
protéza**

Ao mechanická protéza

Ao jednodisková

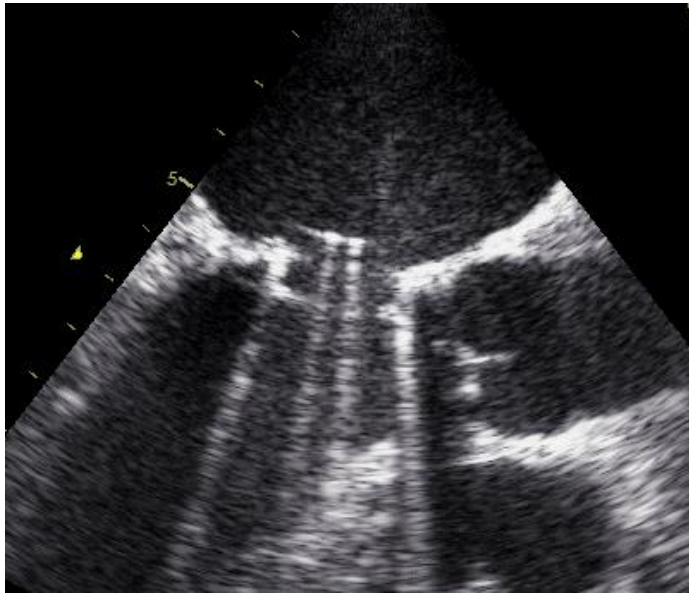
Zdroj: Všeobecná fakultní nemocnice v Praze

2D/3D hodnocení u mechanických protéz

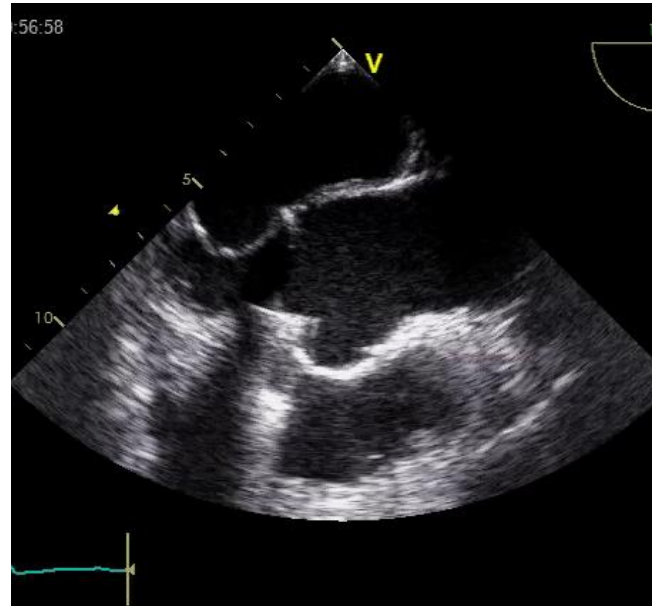
Pohyblivost disků (okludéru)

Přítomnost patologických struktur - na protéze (vegetace, tromby, pannus, kalcifikace)
- na prstenci a v okolí (absces)

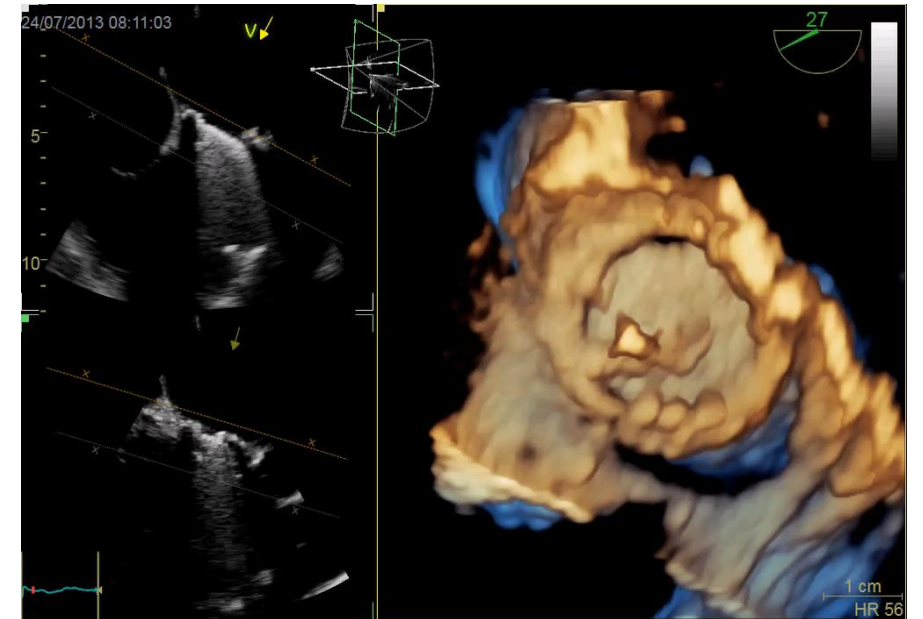
Dehiscence, uvolnění prstence

**Mi dvoulístková protéza
protéza**

Ao mechanická protéza

Ao jednodisková

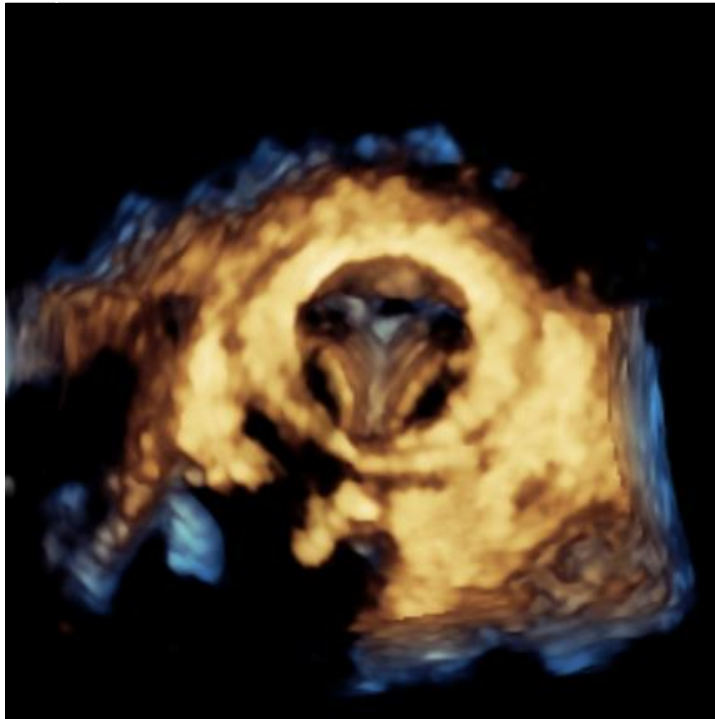
Zdroj: Všeobecná fakultní nemocnice v Praze

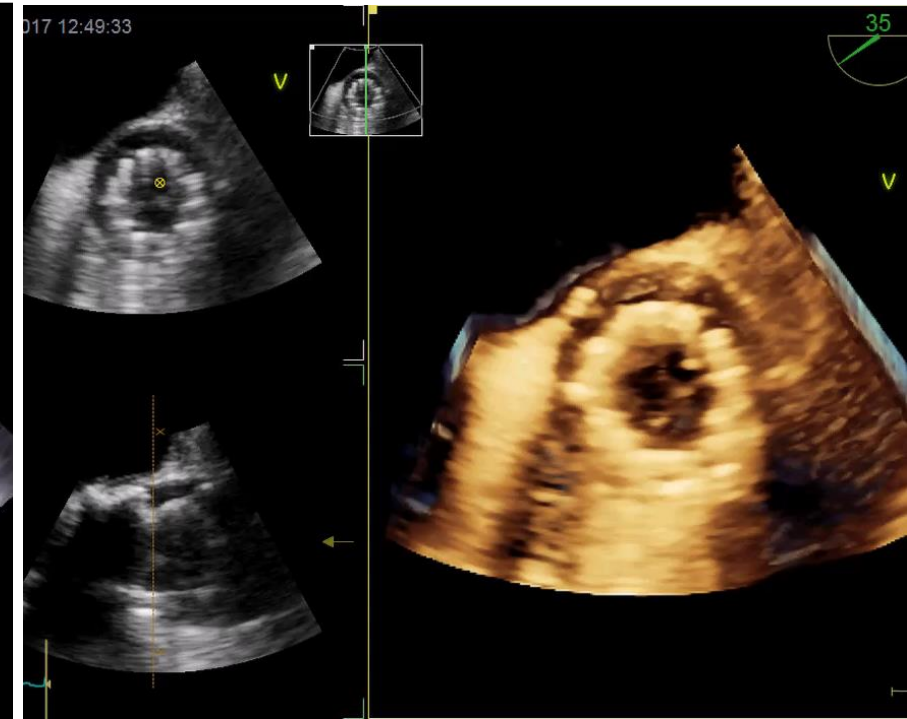
2D/3D zobrazení u bioprotéz

Pohyblivost cípů, morfologie

Přítomnost patologických struktur (vegetace, tromby, pannus, absces), dehiscence

Stentovaná aortální bioprotéza

Katetrizační bioprotéza Core Valve

Dopplerovské hodnocení protéz

	PARAMETRY
Dopplerovské hodnocení	Maximální rychlost (V_{max}) Maximální/střední gradient, VTI Tvar dopplerovské křivky (AT, PHT) Výpočet efektivní plochy ústí (EOA) Dopplerovský poměr rychlostí (DVI) Fyziologická/patologická regurgitace
Základní/podpůrné echokg parametry	Velikost a funkce LK, PK, síní Postižení jiné chlopně, aorta Odhad tlaku v plicnici

Lancelloti P. et al. EHJ 2016, May 5:1-47

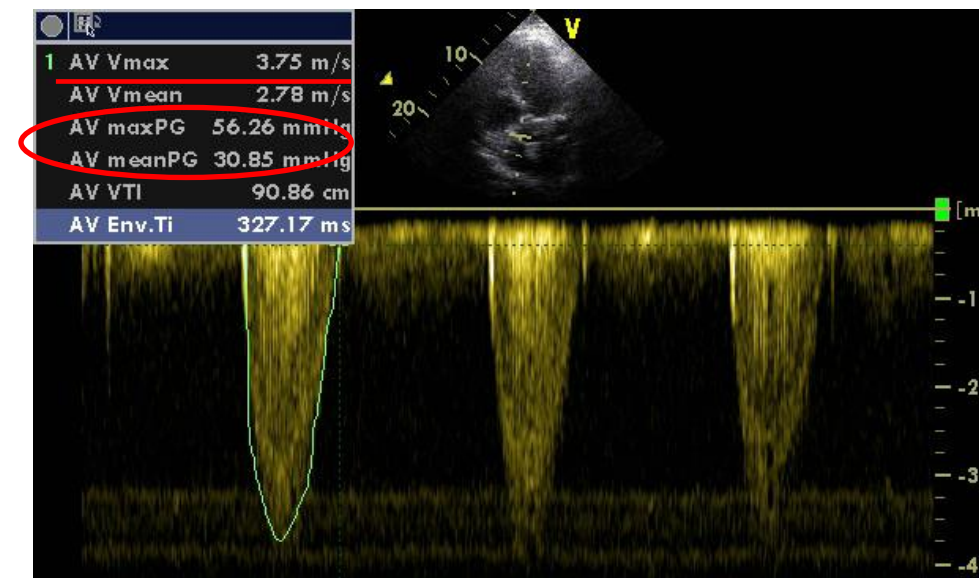
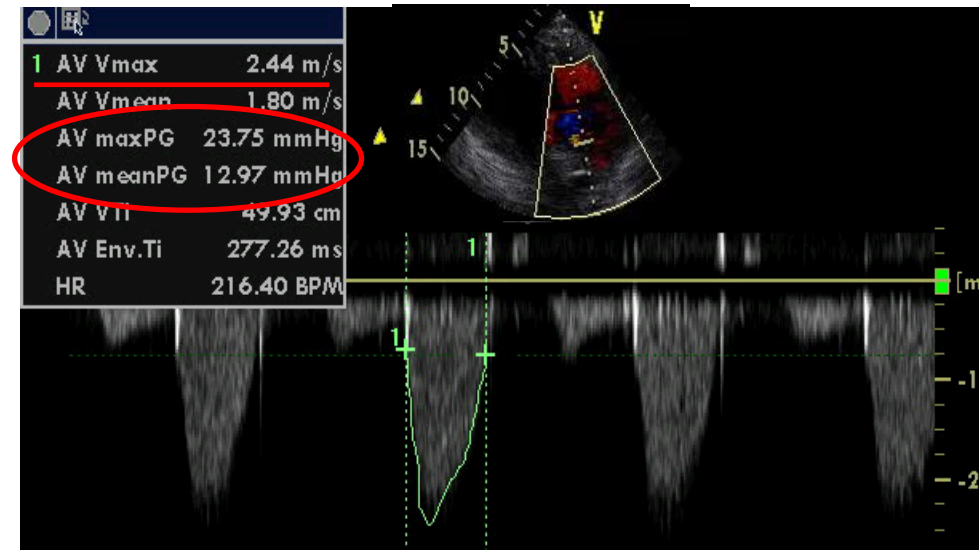
Dopplerovské hodnocení aortálních protéz

- CW, PW a barevný Doppler
- **Maximální/střední rychlost a tlakový gradient** (PGmax/mean)

Bernouliho rovnice: $PG = 4 \times V_{max}^2 - (V_{mean})^2$

Ao protézy: $V_{max} < 3m/s$, $PG_{mean} < 20mmHg$

- gradienty jsou ovlivněny srdečním výdejem, velikostí protézy, regurgitací ...
- **Vysoké gradienty** – nemusí vždy znamenat dysfunkci protézy (a naopak)

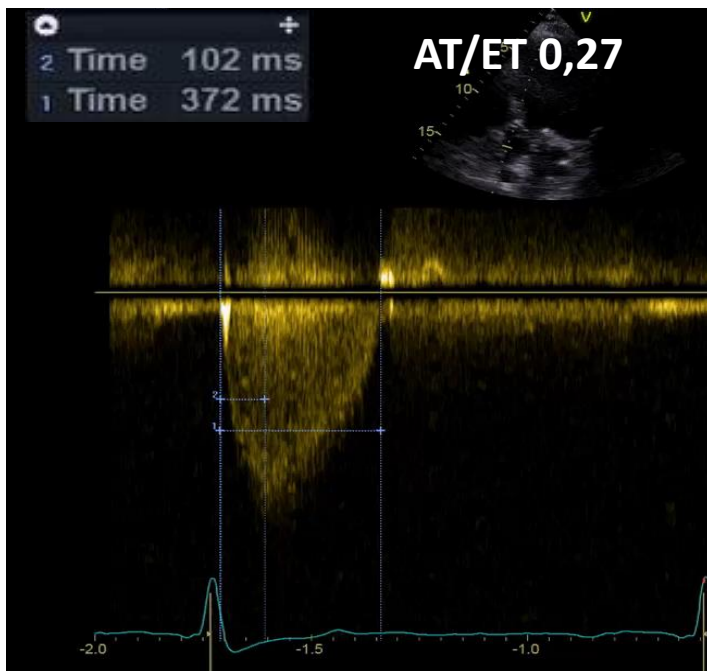

Dopplerovské hodnocení aortálních protéz - akcelerační čas (AT)

Akcelerační čas $AT < 100\text{ms}$
 AT/ET (ejekční čas) $< 0,32$
triangulární tvar křivky

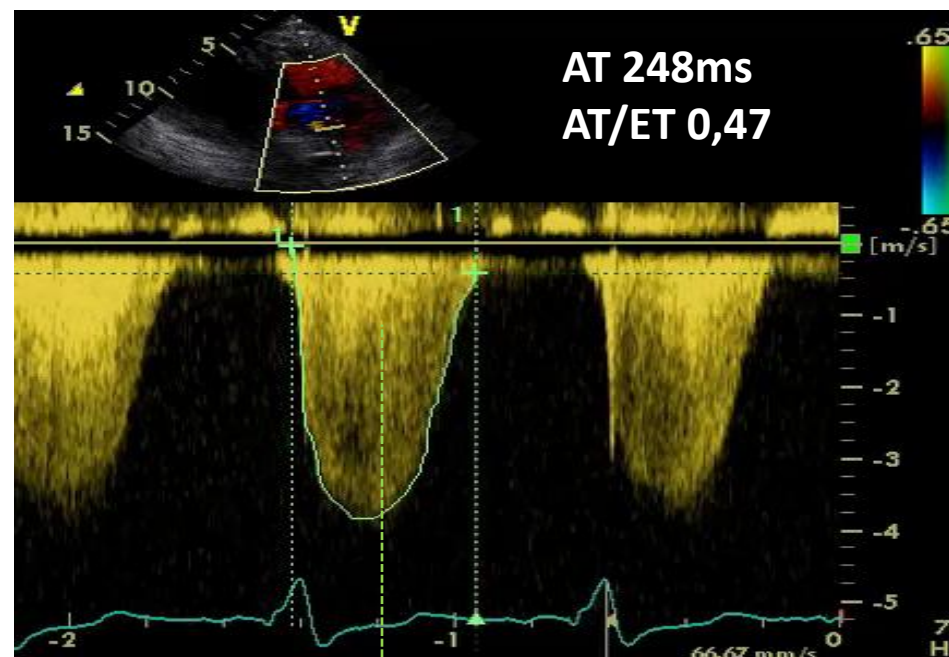
Normální funkce

Akcelerační čas $> 100\text{ms}$
 $AT/ET > 0,37$
parabolický tvar křivky

Obstrukce protézy

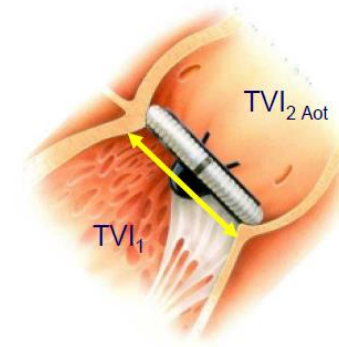
Zdroj: Všeobecná fakultní nemocnice v Praze

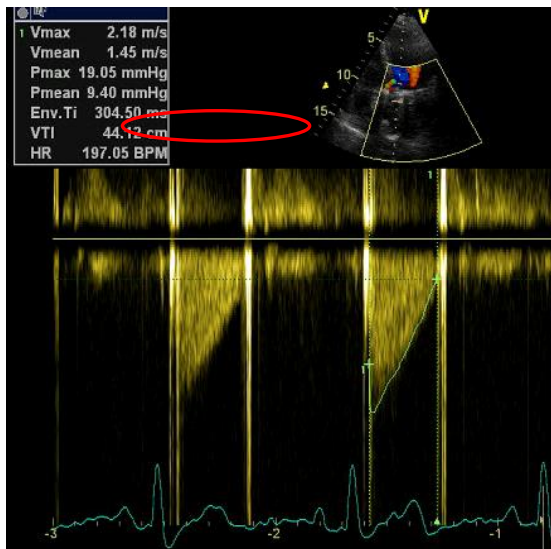
Efektivní plocha ústí protězy (EOA)

- závisí na typu a velikosti protězy
- výpočtem z rovnice kontinuity

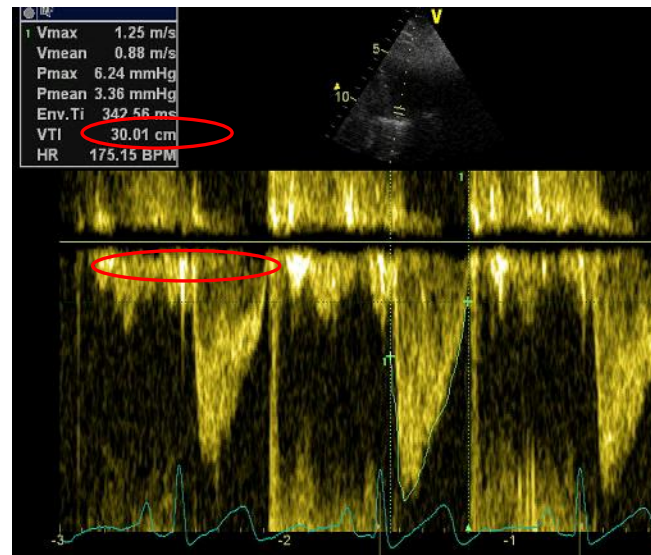
u aortální náhrady: $EOA = \pi \cdot LVOT^2/4 \times VTI_{LVOT} / VTI_{Ao}$

VTI Ao

VTI LVOT

LVOT

Efektivní plocha ústí – aortální protézy

Table 7 Normal reference values of effective orifice areas for the prosthetic aortic valves

Prosthetic valve size (mm)	19	21	23	25	27	29
Stented bioprosthetic valves						
Mosaic	1.1 ± 0.2	1.2 ± 0.3	1.4 ± 0.3	1.7 ± 0.4	1.8 ± 0.4	2.0 ± 0.4
Hancock II	–	1.2 ± 0.2	1.3 ± 0.2	1.5 ± 0.2	1.6 ± 0.2	1.6 ± 0.2
Carpentier-Edwards Perimount	1.1 ± 0.3	1.3 ± 0.4	1.5 ± 0.4	1.8 ± 0.4	2.1 ± 0.4	2.2 ± 0.4
Carpentier-Edwards Magna	1.3 ± 0.3	1.5 ± 0.3	1.8 ± 0.4	2.1 ± 0.5	–	–
Biocor (Epic)	1.0 ± 0.3	1.3 ± 0.5	1.4 ± 0.5	1.9 ± 0.7	–	–
Mitroflow	1.1 ± 0.2	1.2 ± 0.3	1.4 ± 0.3	1.6 ± 0.3	1.8 ± 0.3	–
Trifecta	1.4	1.6	1.8	2.0	2.2	2.4
Stentless bioprosthetic valves						
Medtronic Freestyle	1.2 ± 0.2	1.4 ± 0.2	1.5 ± 0.3	2.0 ± 0.4	2.3 ± 0.5	–
St Jude Medical Toronto SPV	–	1.3 ± 0.3	1.5 ± 0.5	1.7 ± 0.8	2.1 ± 0.7	2.7 ± 1.0
Prima Edwards	–	1.3 ± 0.3	1.6 ± 0.3	1.9 ± 0.4	–	–
Mechanical valves						
Medtronic-Hall	1.2 ± 0.2	1.3 ± 0.2	–	–	–	–
St Jude Medical Standard	1.0 ± 0.2	1.4 ± 0.2	1.5 ± 0.5	2.1 ± 0.4	2.7 ± 0.6	3.2 ± 0.3
St Jude Medical Regent	1.6 ± 0.4	2.0 ± 0.7	2.2 ± 0.9	2.5 ± 0.9	3.6 ± 1.3	4.4 ± 0.6
MCRI On-X	1.5 ± 0.2	1.7 ± 0.4	2.0 ± 0.6	2.4 ± 0.8	3.2 ± 0.6	3.2 ± 0.6
Carbomedics Standard and Top Hat	1.0 ± 0.4	1.5 ± 0.3	1.7 ± 0.3	2.0 ± 0.4	2.5 ± 0.4	2.6 ± 0.4
ATS Medical ^a	1.1 ± 0.3	1.6 ± 0.4	1.8 ± 0.5	1.9 ± 0.3	2.3 ± 0.8	–

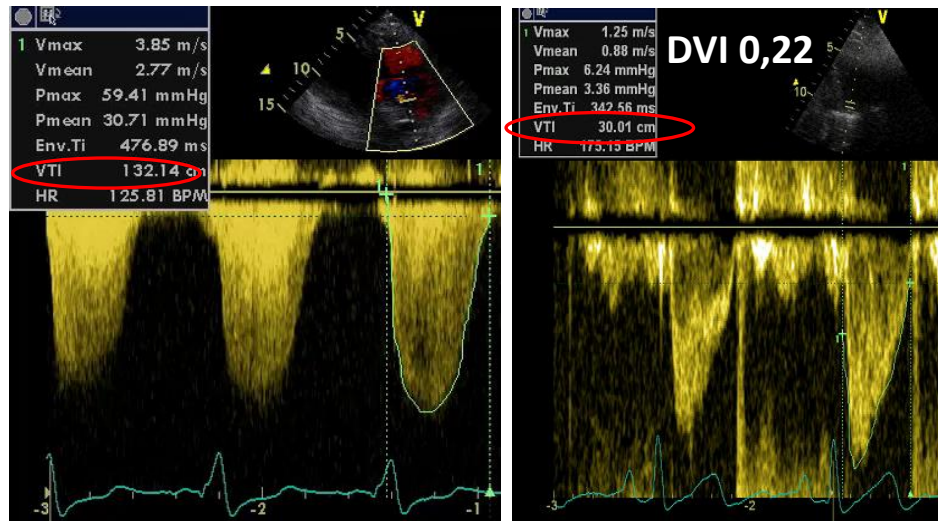
Effective orifice area is expressed as mean values available in the literature. Further studies are needed to validate these reference values.

^aFor the ATS medical valve, the label valve sizes are 18, 20, 22, 24, and 26 mm. High velocities are common in size 19 or 21 prostheses. Adapted with permission from Ref. 7.

Dopplerovský poměr rychlostí - DVI

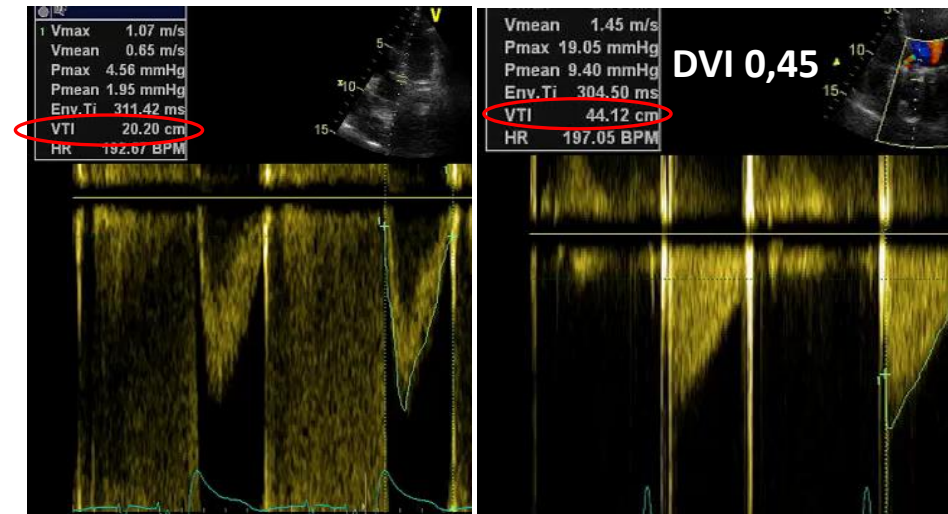
- poměr rychlostí, resp. VTI v LVOT a na protěze, bez měření LVOT

$$DVI = VTI_{LVOT} / VTI_{Ao}$$

DVI < 0,25 + AT >100ms

významná obstrukce protězy

DVI ≥ 0,35

normální funkce protězy, ev. PPM

Dopplerovské parametry aortálních náhrad

Parametry	Normální	Možná stenóza	Významná stenóza/obstrukce
Maximální rychlost (m/s)	<3	3-4	>4
Střední tlakový gradient (mmHg)	<20	20-35	>35
DVI Doppler. index rychlostí	>0.29	0.29-0.25	<0.25
EOA (cm ²) Efektivní plocha ústí	>1.2 > reference + 1SD	1.2-0.8	<0.8
Tvar dopplerovské křivky na protéze	Triangulární časný vrchol	Triangulární až parabolická	Parabolická pozdní vrchol
AT - akcelerační čas (ms)	<80	80-100	>100

Dopplerovské hodnocení mitrálních protéz

- maximální rychlost
- tlakové gradienty PGmax/mean

mechanické dvoulístkové protézy

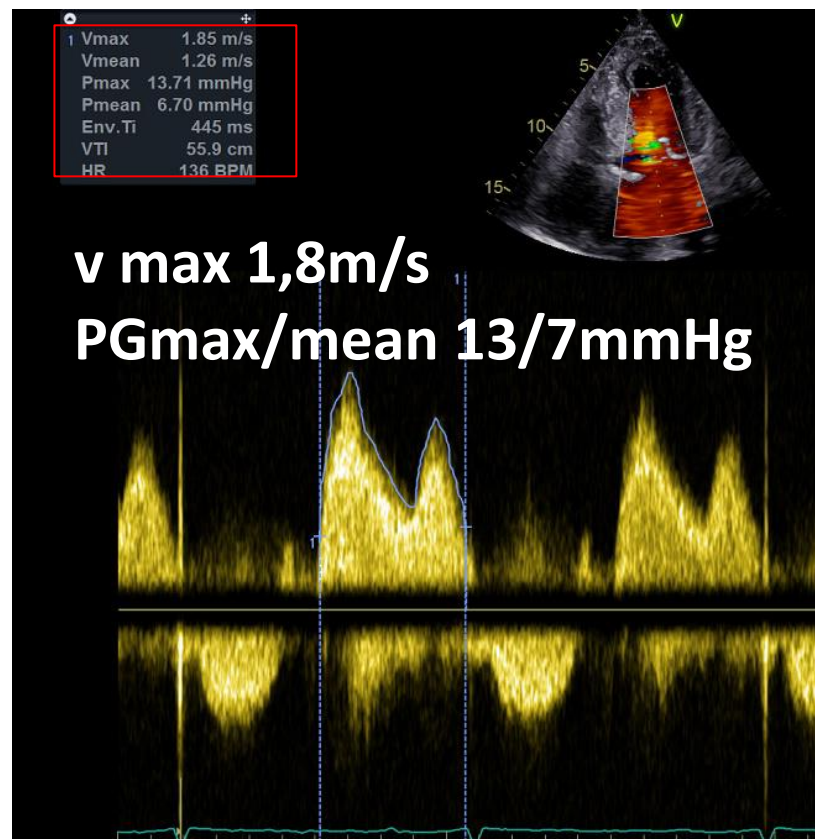
max E velocity < 1,9m/s

PG mean < 6 mmHg

perikardiální, porcinní bioprotézy

max E velocity < 2,3m/s (2,7m/s)

PG mean < 6 (8-10) mmHg

Lancellotti P. et al Recommendations for the imaging assesment of prosthetic valves, EHJCVI, 2016;17(6):58

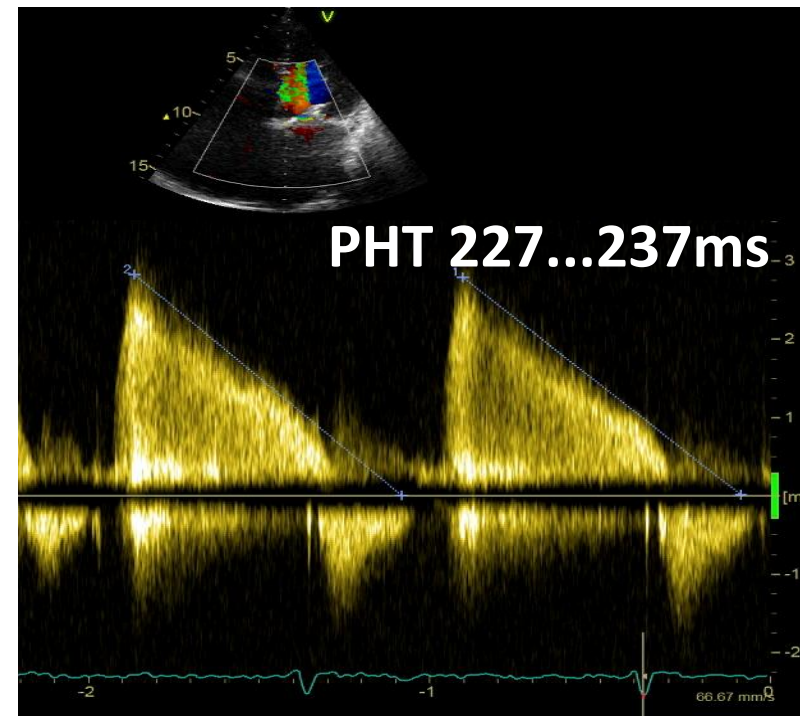
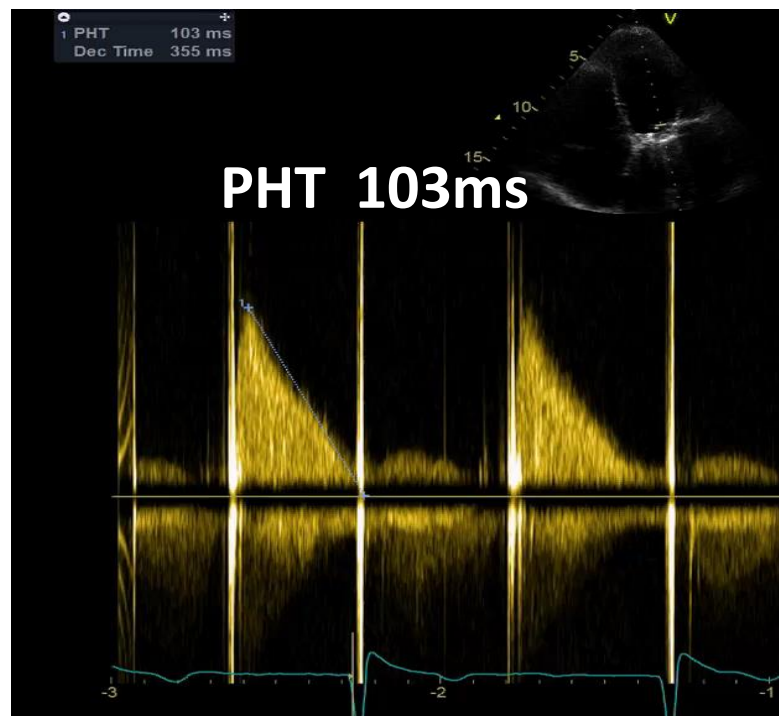
Obrázek - Zdroj: Všeobecná fakultní nemocnice, Praha

Dopplerovské hodnocení mitrálních protéz

PHT – pressure half time

PHT < 130ms → normální funkce   **x**   **PHT >200ms → obstrukce**

PHT není vhodným parametrem k výpočtu EOA protězy

Blauwet LA et al: Prog Cardiovasc Dis 57(2014):100-110

Lancellotti P. et al Recommendations for the imaging assesment of prosthetic valves,EHJCVI, 2016;17(6):589

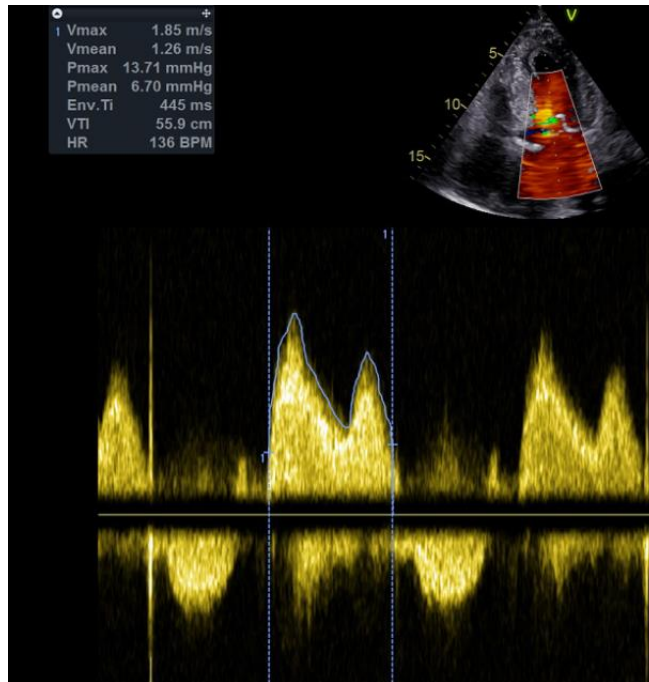
Efektivní plocha ústí protězy (EOA)

- Výpočtem z rovnice kontinuity, nelze použít při významnější Mi, Ao regurgitaci

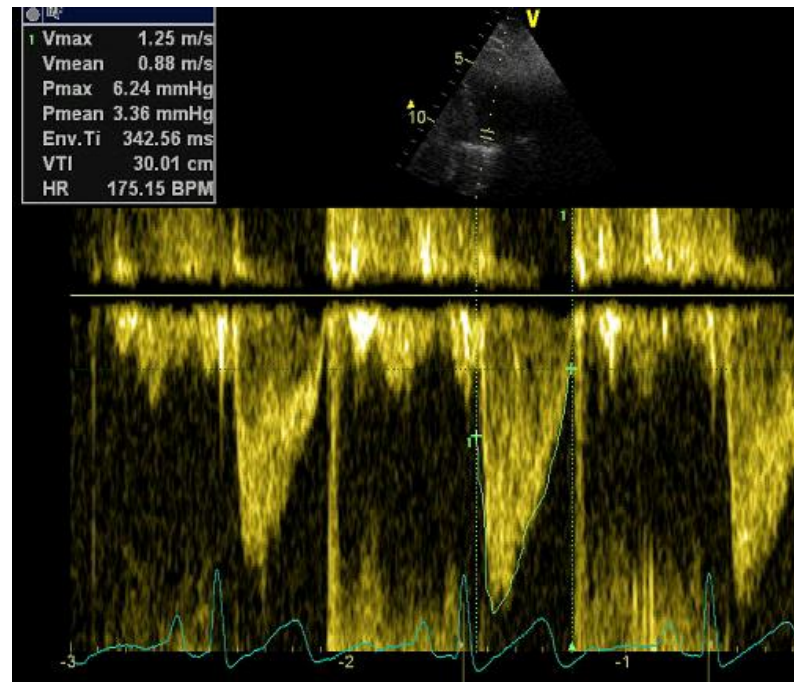
$$\text{EOA} = \pi \cdot \text{LVOT}^2 / 4 \times \text{VTI}_{\text{LVOT}} / \text{VTI}_{\text{Mi}}$$

- efektivní plocha ústí závisí na typu a velikosti protězy

VTI Ao

VTI LVOT

Dopplerovský poměr rychlostí - DVI

- poměr rychlostí, resp. VTI na protěze a v LVOT, bez měření LVOT

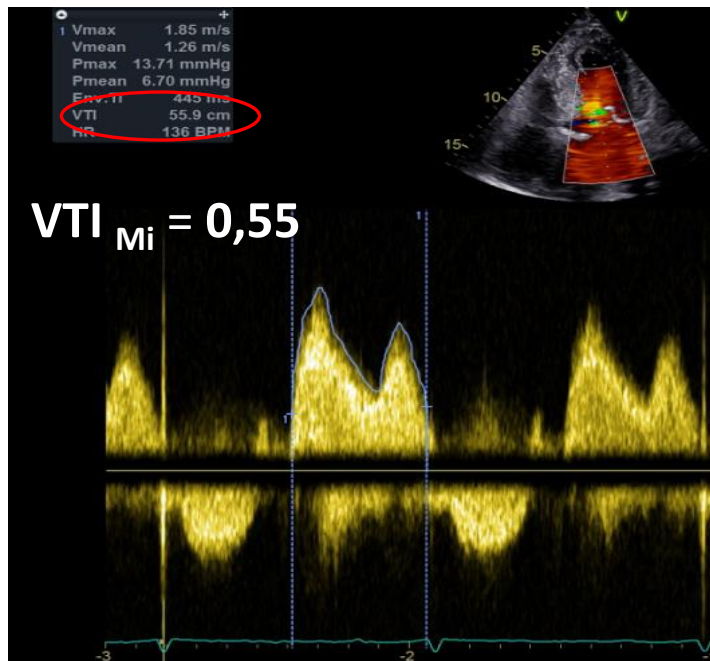
$$DVI = VTI_{Mi} / VTI_{LVOT}$$

DVI < 2,2

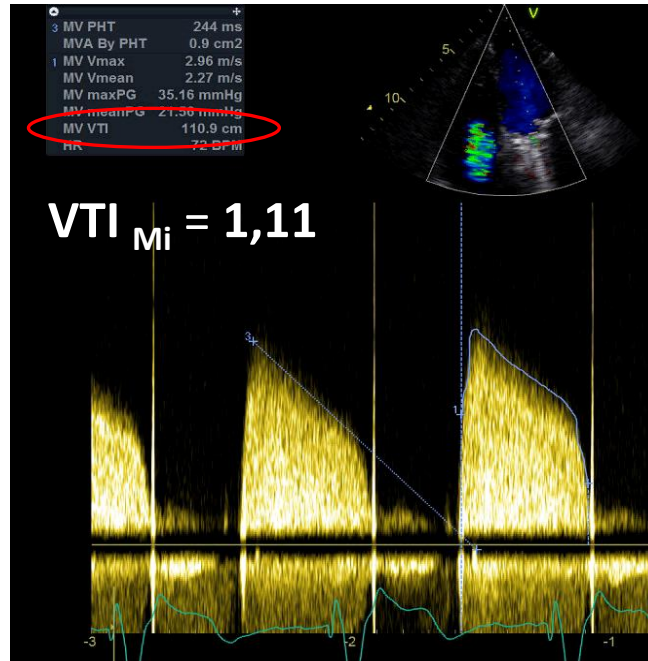
normální funkce protězy

DVI ≥ 2,5 a PHT > 130ms

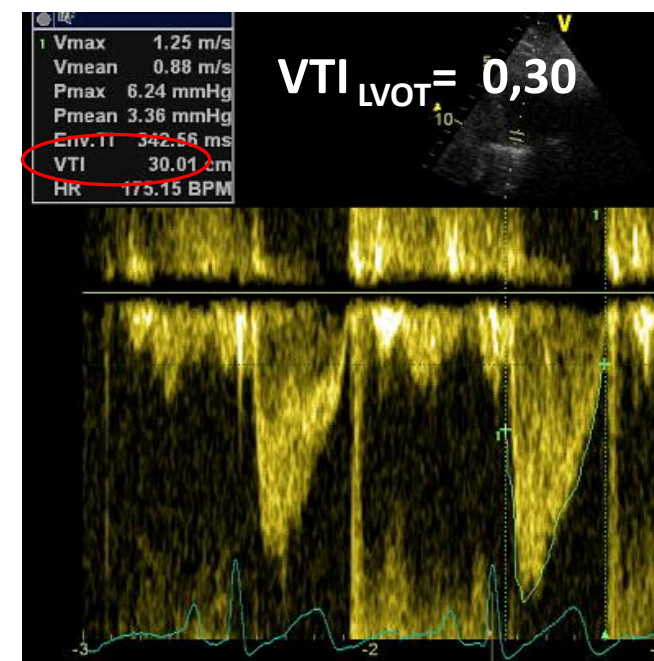
významná obstrukce protězy

$$DVI = 55/30 = 1,8$$

$$DVI = 110/30 = 3,6$$

Obrázky: Všeobecná fakultní nemocnice v Praze

Dopplerovské parametry Mi protéz

	Normální	Možná stenóza	Významná stenóza/obstrukce
Maximální rychlost (m/s)	<2,0	1.9-2.5	>2.5
Střední gradient (mm Hg)	<6	6-10	>10
DVI (VTI_{Mi}/VTI_{LVOT})	<2.2	2.2-2.5	>2.5
Efektivní plocha ústí (cm ²)	≥2 Reference + 1SD	1-2	<1 Reference – 2SD
PHT (ms)	<130	130-200	>200

Normální parametry trikuspidálních a pulmonálních protéz

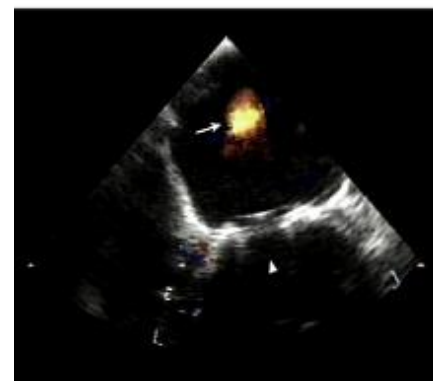
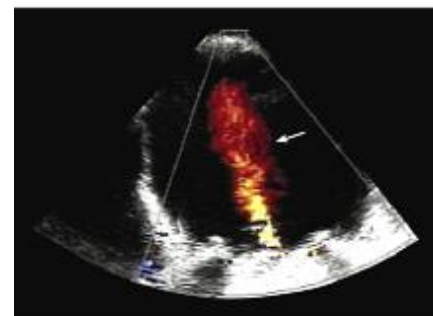
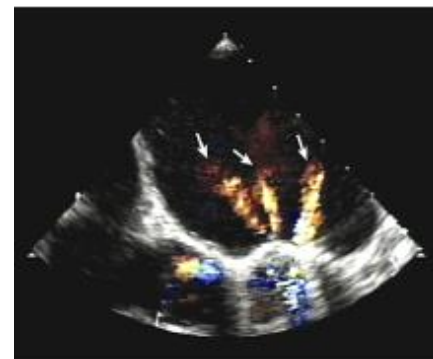
Trikuspidální protézy	Normální	Možná obstrukce	Pulmonální protézy	Normální	Možná obstrukce
Max rychlost (m/s)	<1,9	>1.9	Max rychlost (m/s)	<3,2	>3,2
Střední gradient (mm Hg)	<6	>6	Střední gradient (mm Hg)	<20	>20
DVI (VTI_{TV}/VTI_{LVOT})	<2	>2	DVI	Nejsou data	
Efektivní plocha ústí	Nejsou data		Efektivní plocha ústí	Nejsou data	
PHT (ms)	<130	>130	PHT (ms)	<230	>230

Protézové regurgitace

- fyziologická x patologická
- transprotetická x paraprotetická

Fyziologická regurgitace

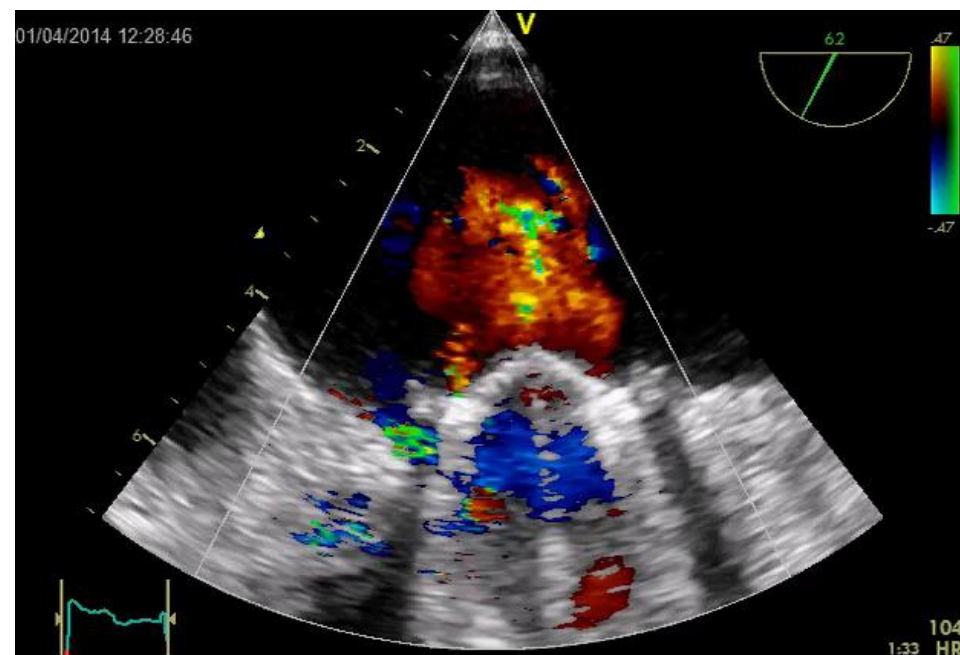
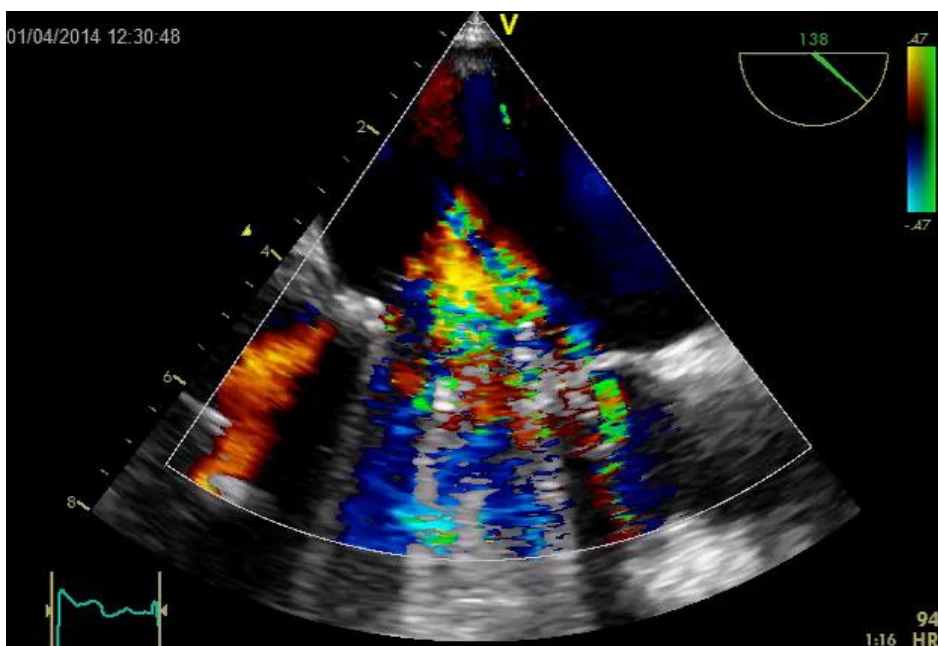
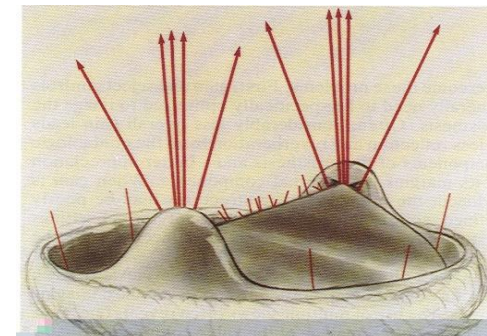
- na všech mechanických náhradách
- symetrické, úzké, krátce trvající jety
- transprotetické
- prevence stázy krve a vzniku trombů („proplachové jety“)

„Fyziologická“ regurgitace

Mechanická dvoulístková protéza

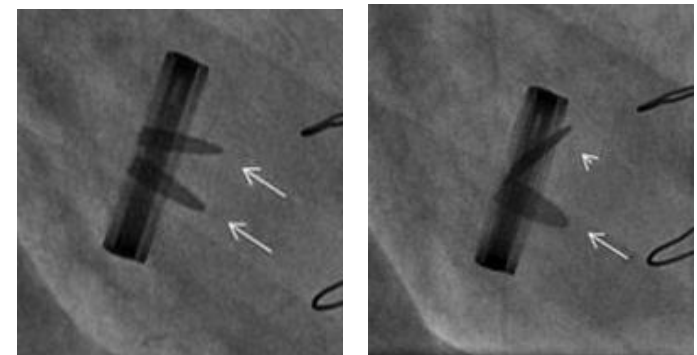
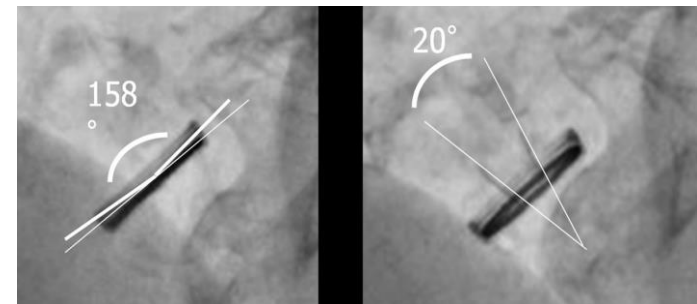
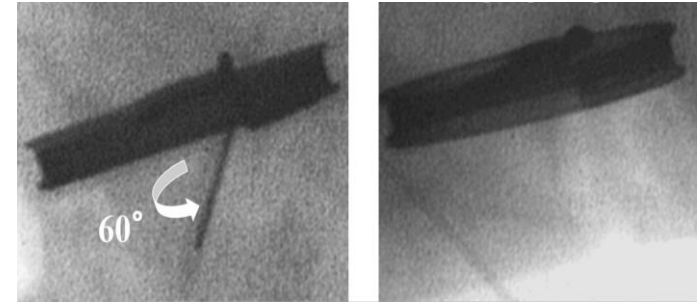
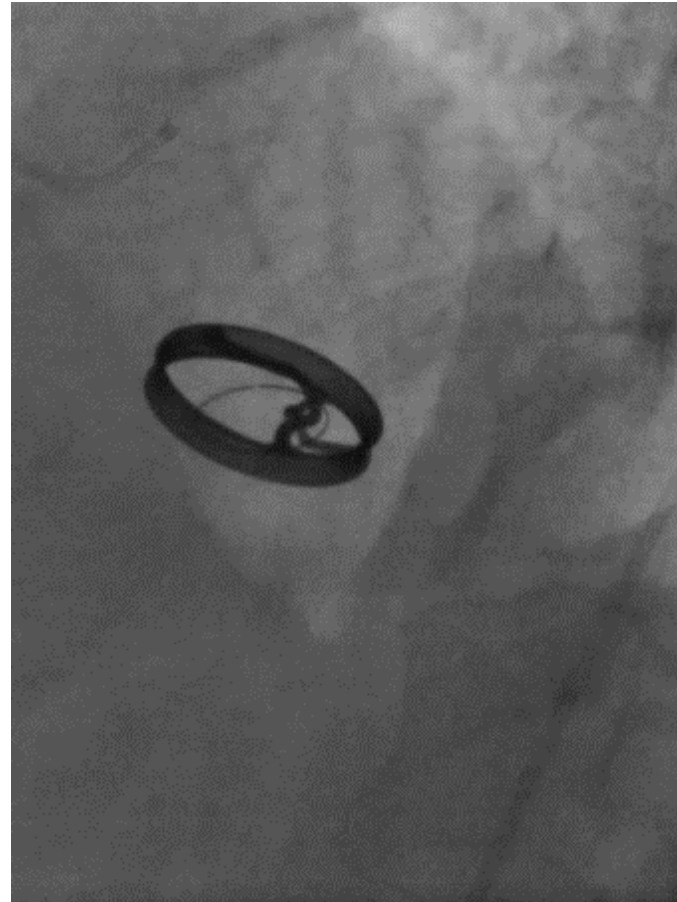
- jety vznikají v místě styku disků s prstencem
  - ↳ Uzavírací objem - zpětný tok při uzavírání disků
  - ↳ Unikající objem - tok přes uzavřenou protézu

Využití dalších zobrazovacích metod Fluoroskopie

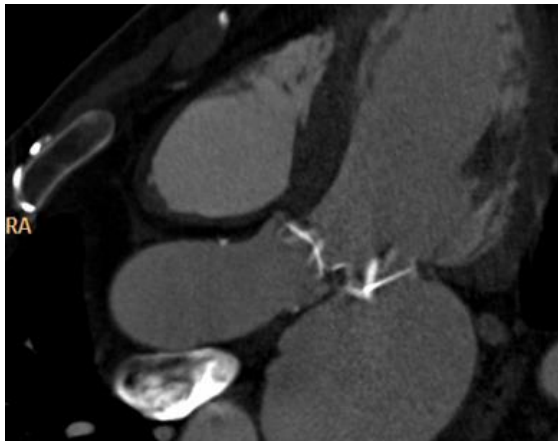
- Hodnocení **mechanických protéz**
- Zjištění otvíracích a uzavíracích úhlů
- Dif dg vysokých gradientů na aortálních protézách
- Porucha pohybu disků x ne etiologie

CT srdce

- **Alternativa fluoroskopie** – hybnost a úhly disků mechanických protéz
- **Paravalvulární postižení** (pseudoaneurysma, absces)
- Podezření na trombózu protézy
- Dif dg **trombus vs. pannus**
- CT koronarografie
- Před KCH operací

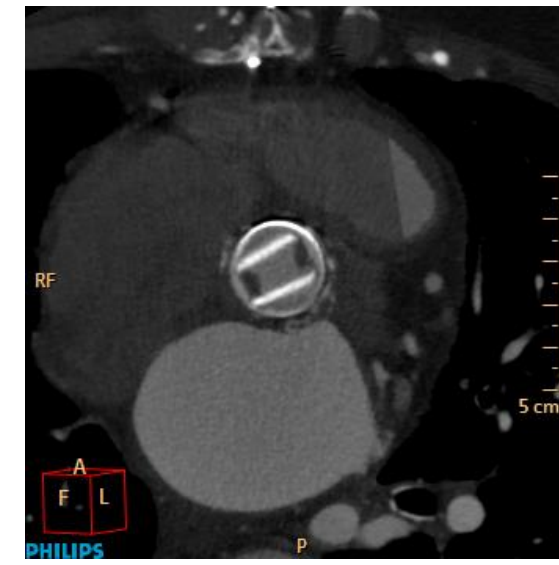
pohyby disků

paravalvulární postižení

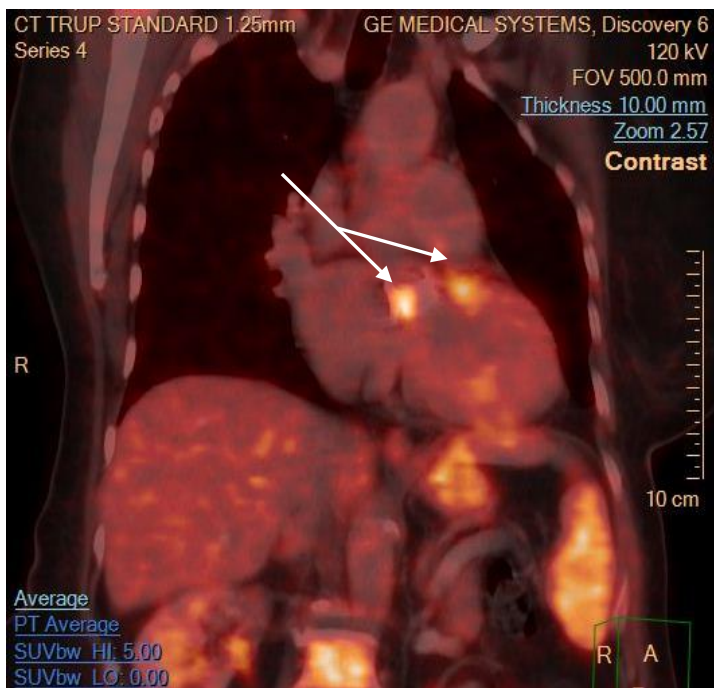
absces u asc. Aorty

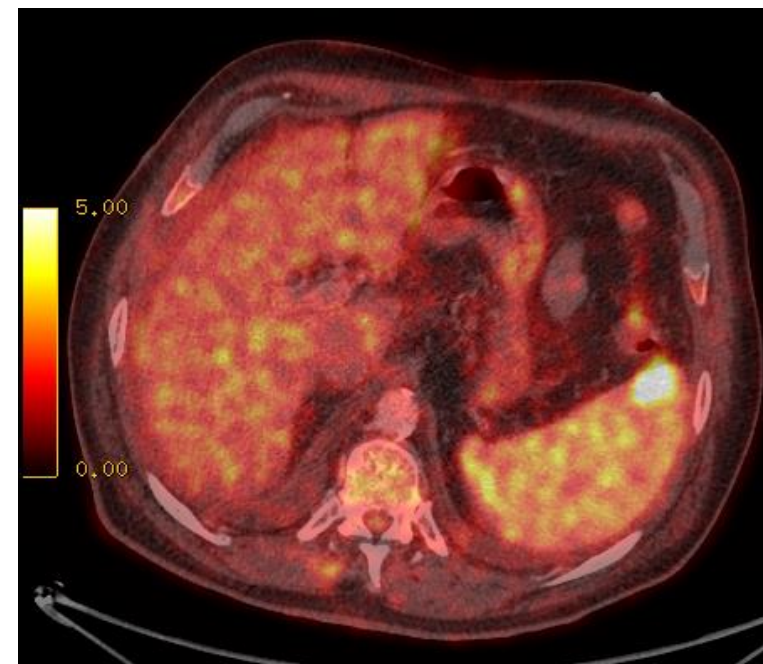
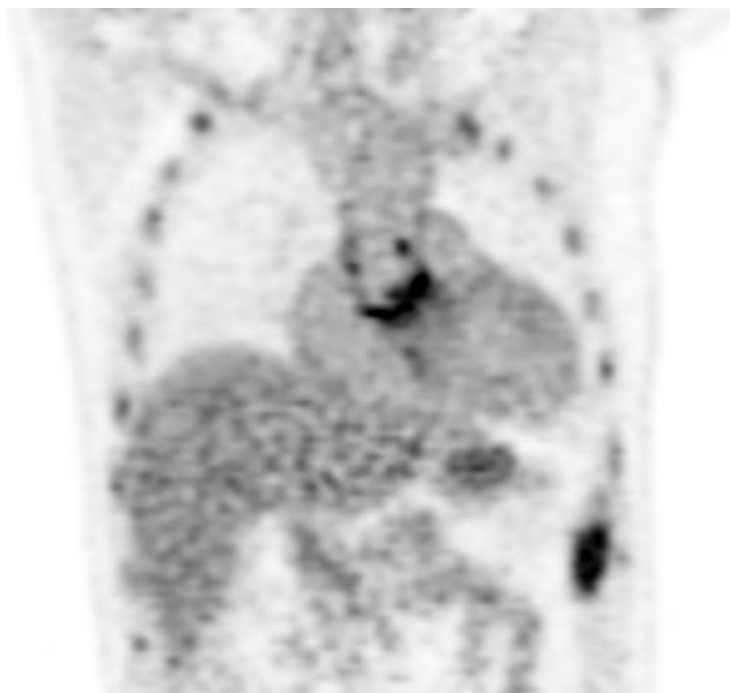
trombóza protézy

Metody nukleární medicíny - 18F- FDG PET/CT

- Při podezření na protézovou endokarditis
- Chlopenní náhrady i za normálních okolností mírně, homogenně akumulují FDG
- Limitace - nelze provádět do 3 měsíců od operace

Akumulace FDG v aortální protéze

akumulace ve slezině

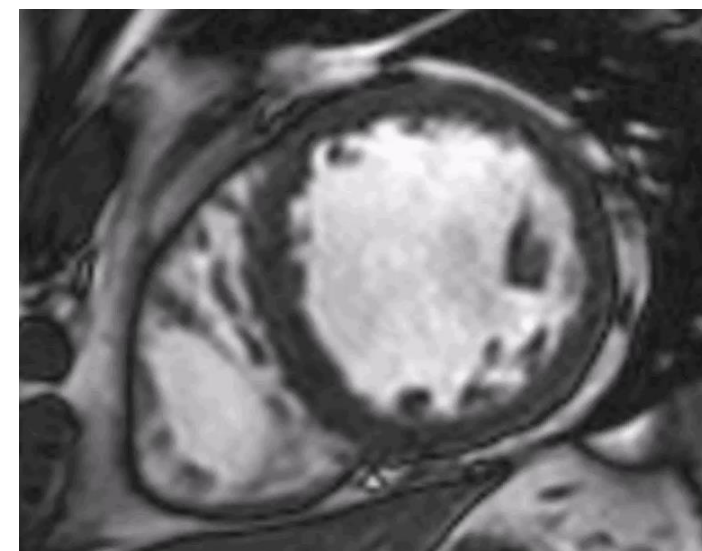

MRI srdce

- **mechanická protéza není kontraindikací**
- posouzení hybnosti disků
- omezená data k MRI hodnocení regurgitací, obstrukcí na protézách
- **hodnocení velikosti/funkce komor**, detekce fibrózy
- posouzení **hrudní aorty**

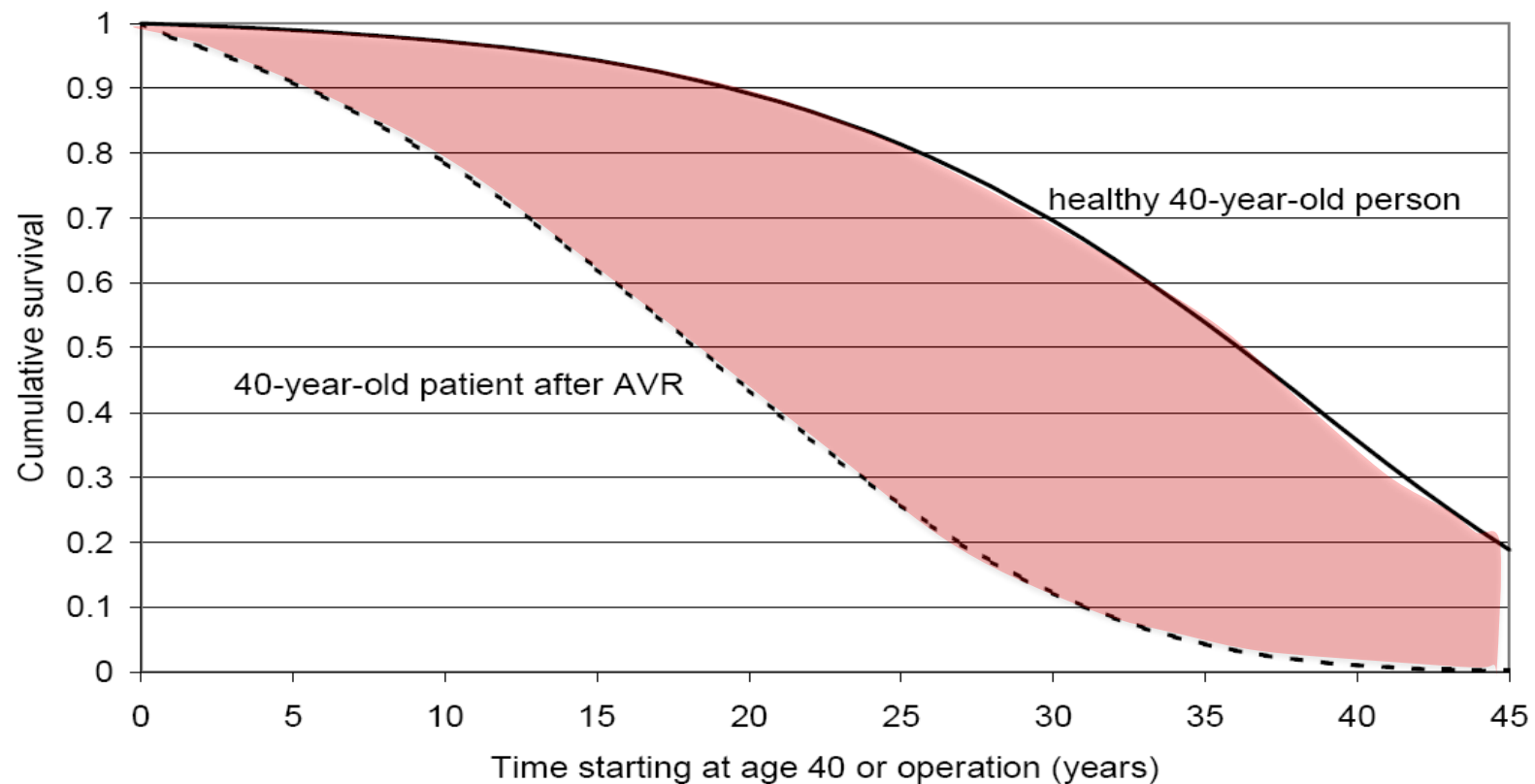

Mechanická Ao protéza

Prognóza pacientů s chlopenní protézou

Takkenberg JJ, Microsimulation: estimated AVR outcome

Komplikace spojené s chlopenní náhradou

- **Tromboembolické komplikace** (1-1,5% / rok)

- **Krvácivé komplikace** (1% / rok)

- **Dysfunkce chlopenní protézy**

trombóza protézy (0,4-2% / rok)

protetická endokarditida (0,3-1,2%/rok)

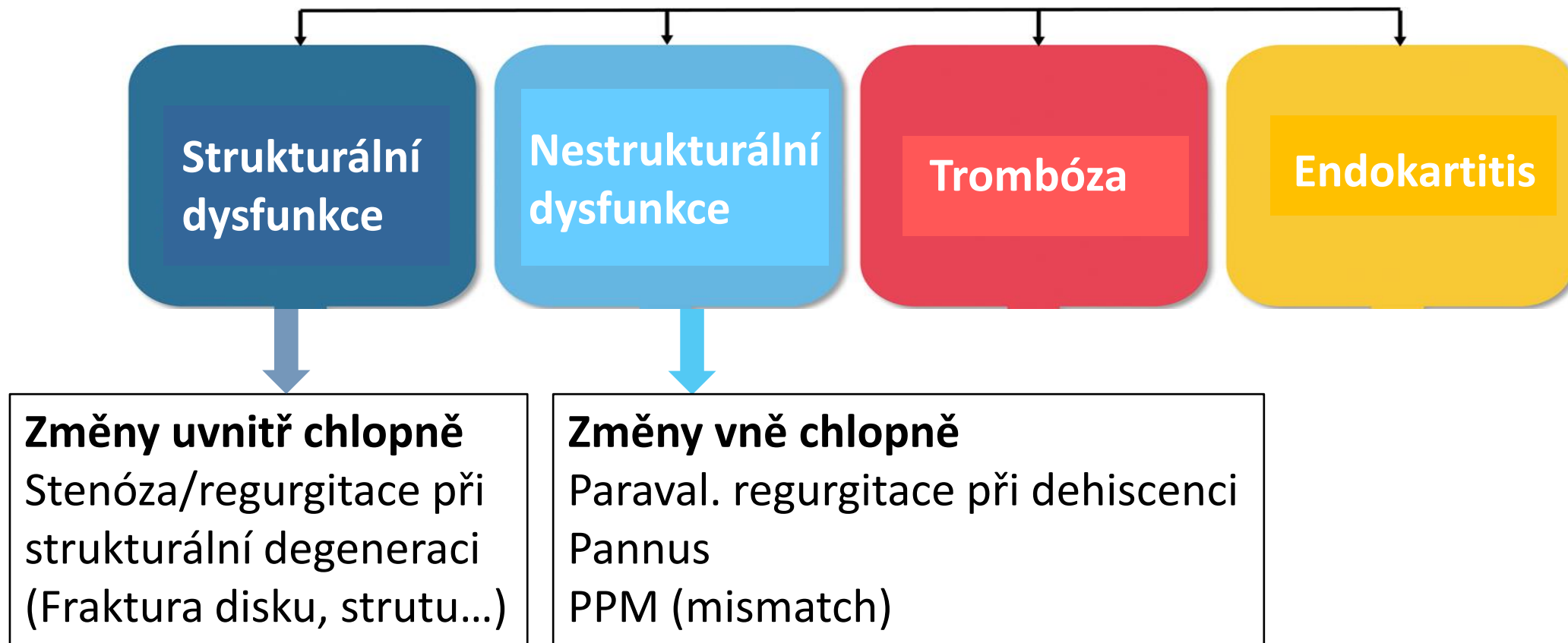
strukturální degenerace

nestructurální poškození

25-45% / 10 let

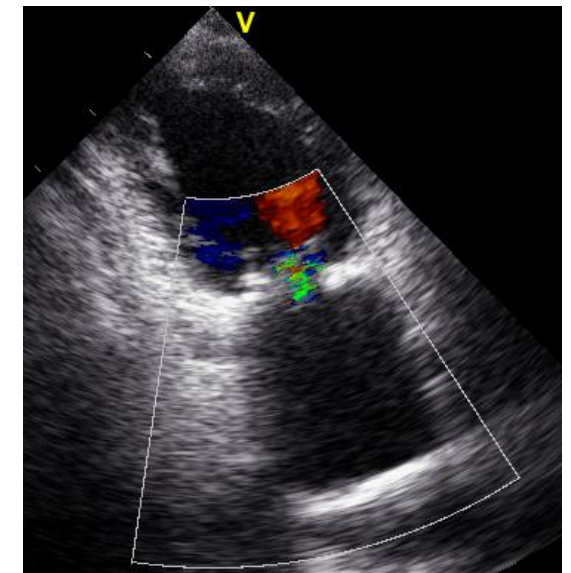
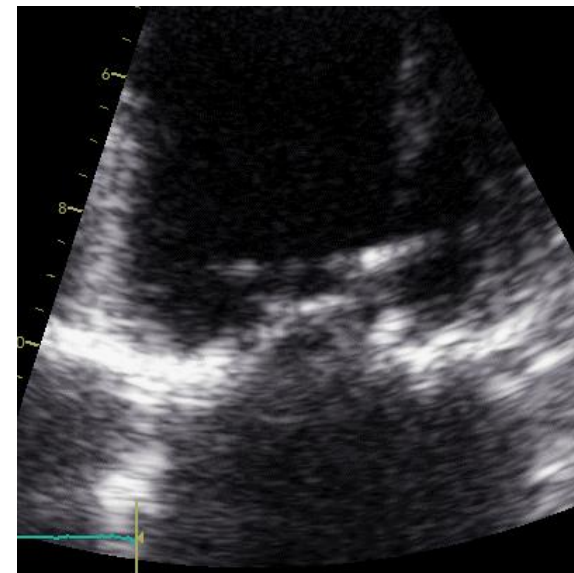
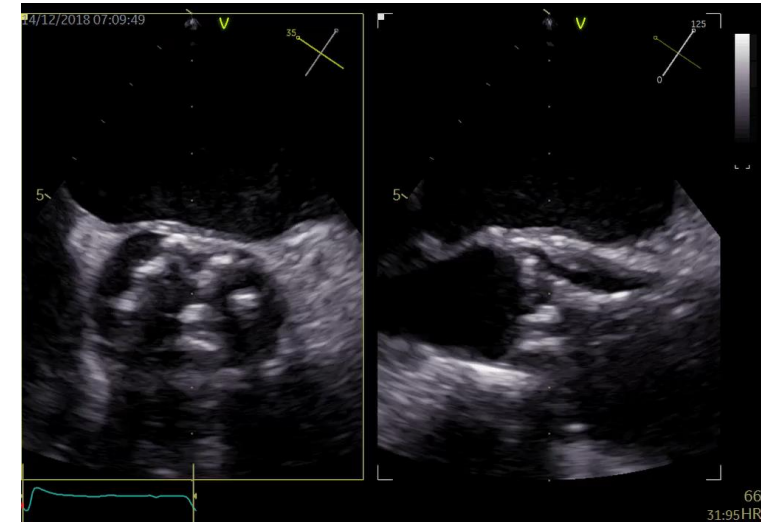

Dysfunkce chlopenních protéz

Strukturální dysfunkce protězy

- u mechanických protéz raritní
- **strukturální degenerace bioprotéz**
  - chirurgických i katetrizačních
- progresivní trvalé poškození bioprotězy
  - zesílení, kalcifikace, natržení cípů
  - **rozvoj stenózy nebo regurgitace**
- **rizikové faktory**
  - nižší věk, renální selhání, poruchy Ca metabolismu, mitrální pozice

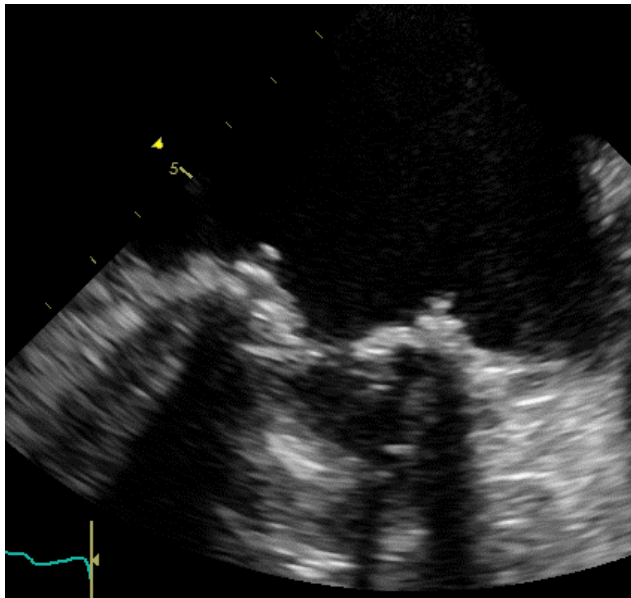

Strukturální degenerace mitrální bioprotézy

65-letá nemocná 5 let po náhradě mitrální chlopně bioprotézou CE Perimount 25mm

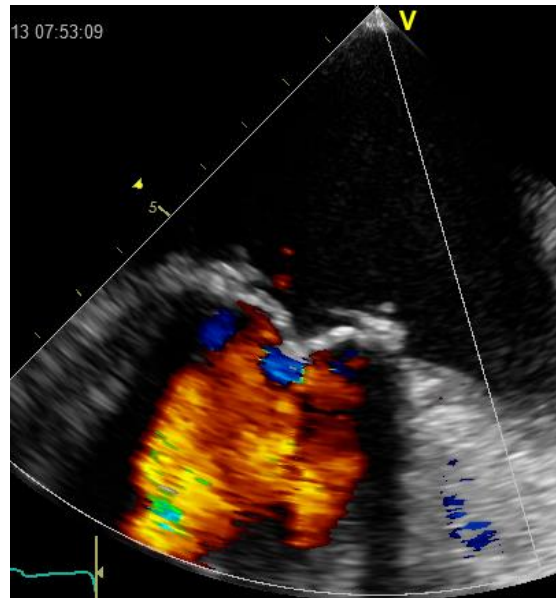
2D-TEE

Kalcifikace, imobilita cípů

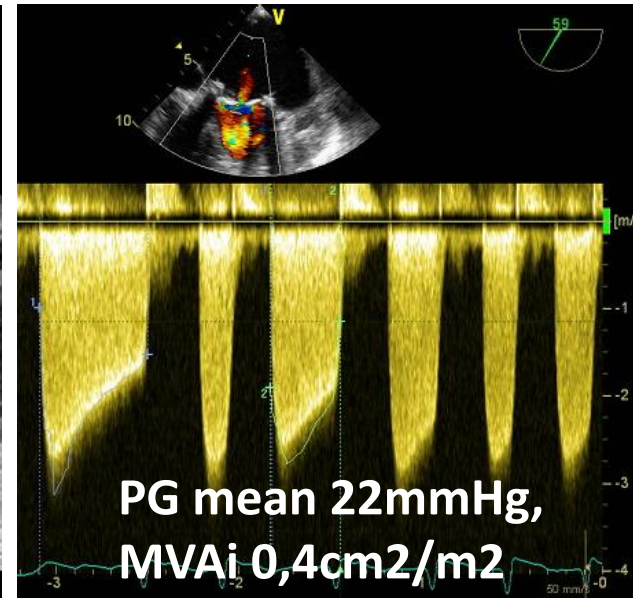
CFM TEE

akcelerace průtoku

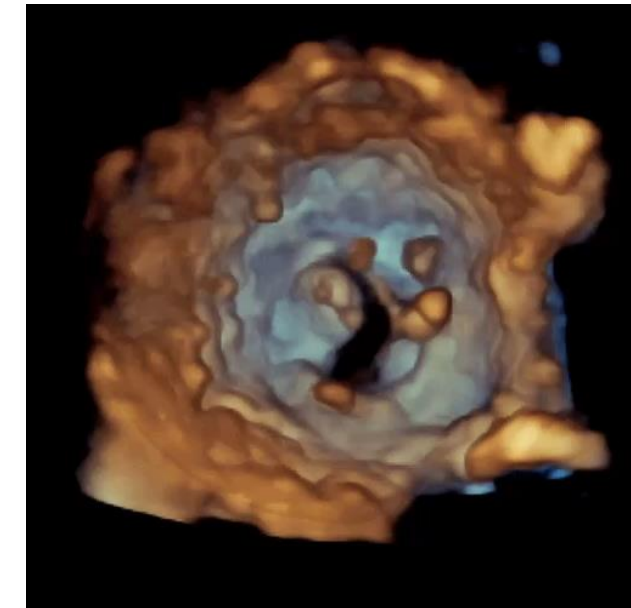

cw Doppler

vysoké PG, malá EOA

3D- echokg

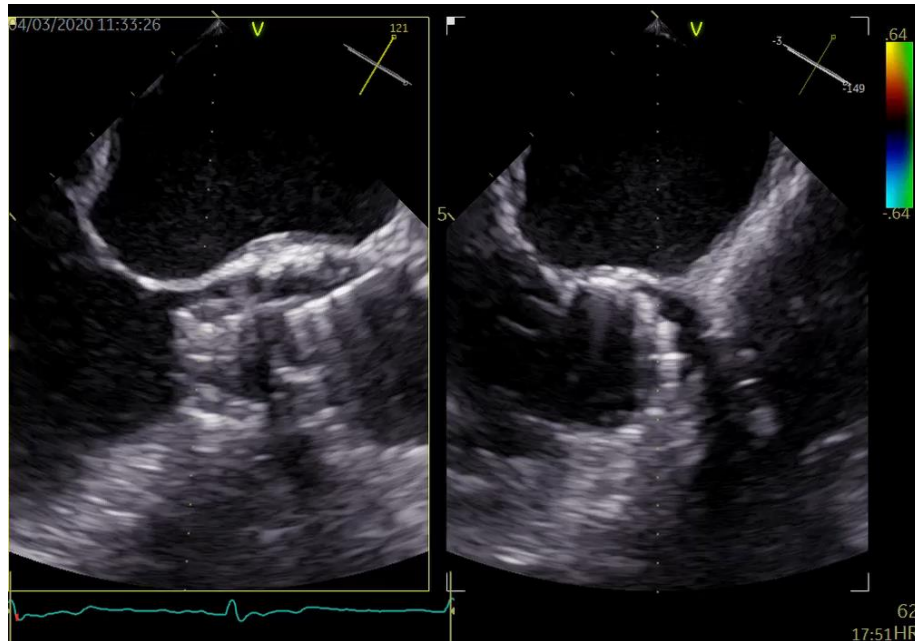
Zdroj: Všeobecná fakultní nemocnice v Praze

Nestrukturální dysfunkce protězy

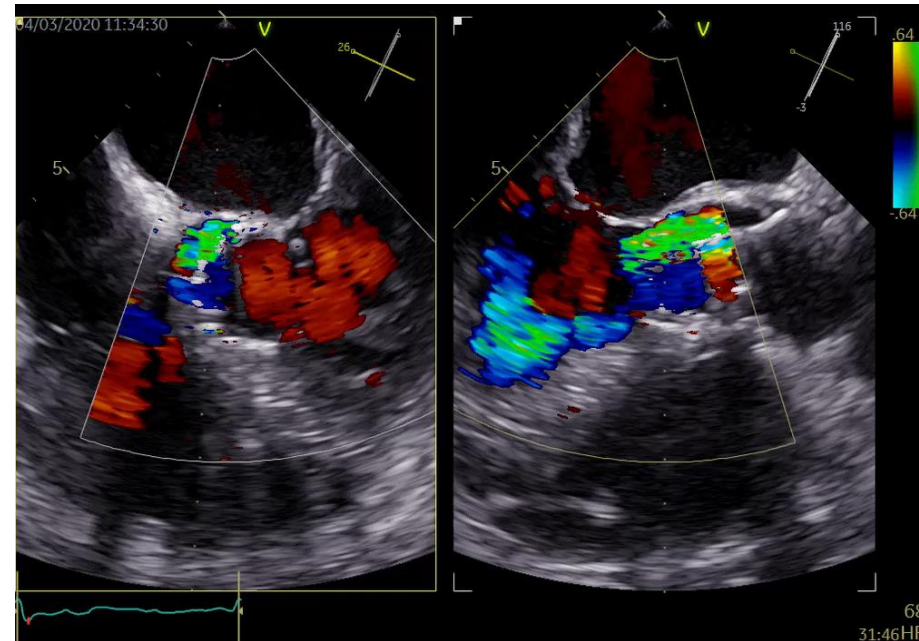
Paravalvulární regurgitace

- Vyskytuje se na biologických i mechanických, chirurgických i katetrizačních protézách
- Obvykle přítomné již od operace/výkonu , pozdější dehiscence často při IE

porucha apozice TAVI protězy

významná paravalvulární regurgitace

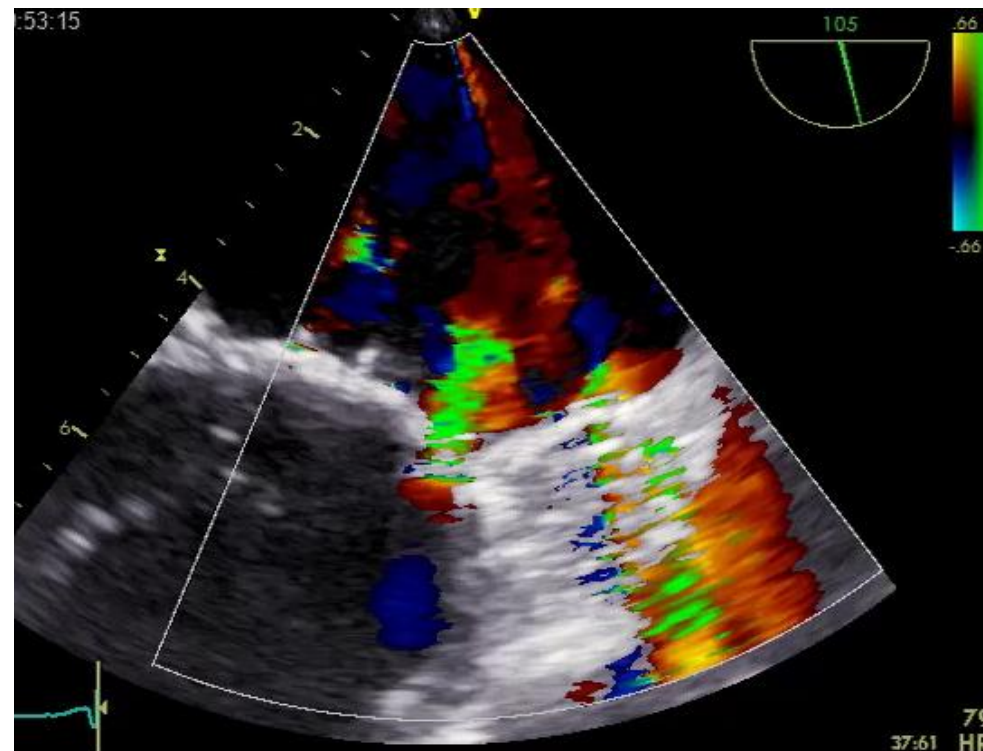
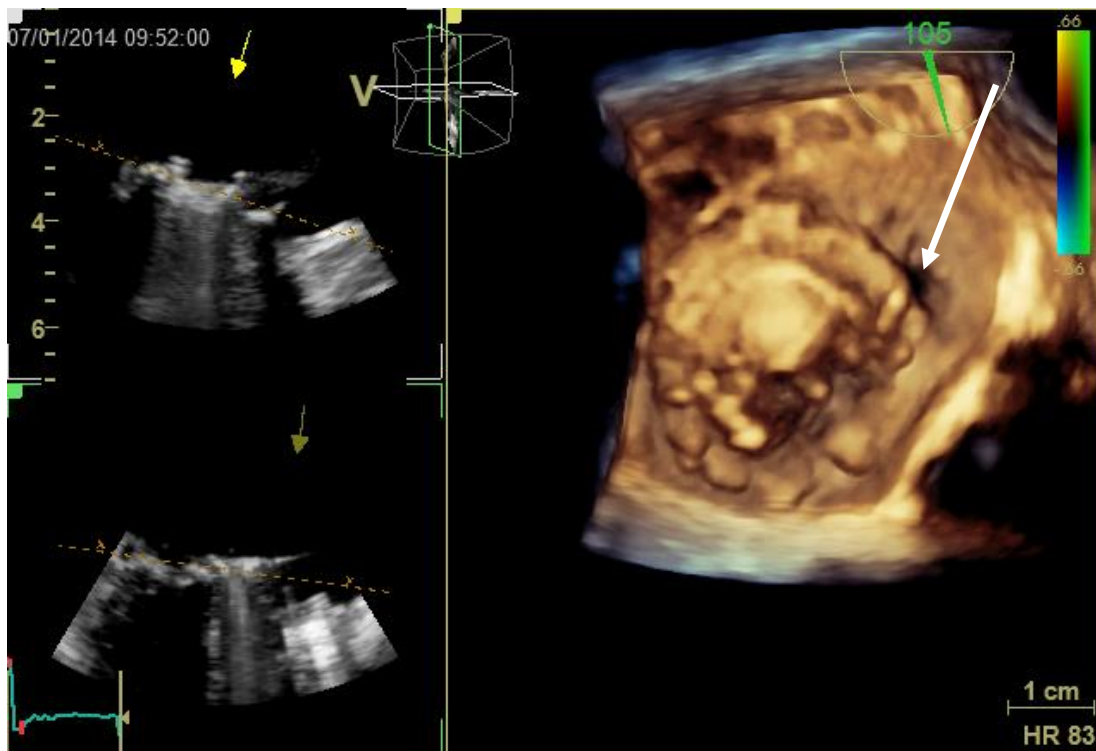

AR při aortografii

Paravalvulární regurgitace

60-letá nemocná s mechanickou mitrální protézou SJM 29mm
- paravalvulární regurgitace při uvolnění stehu

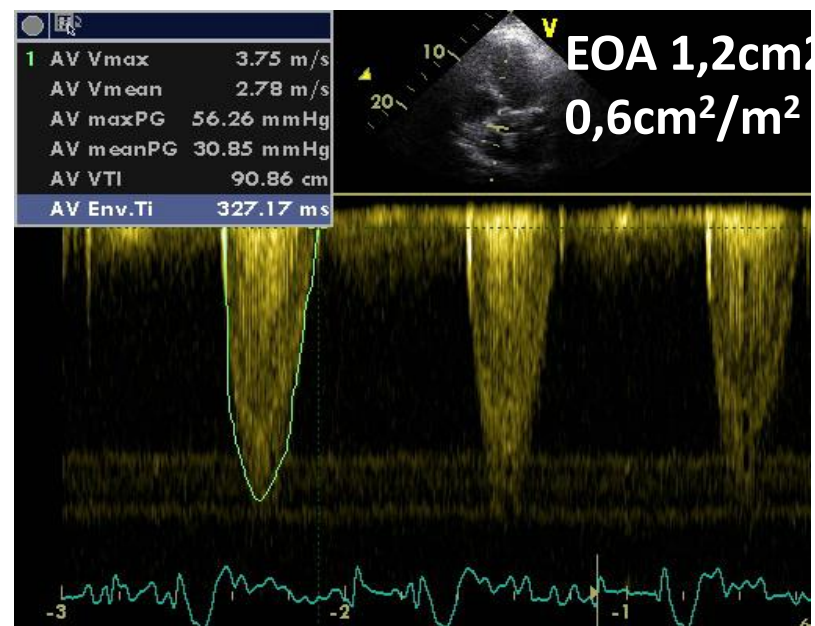
Patient-prosthesis mismatch

- efektivní plocha ústí příliš malá k velikosti pacienta (BSA)
- Lehký PPM: $EOA < 0,85\text{cm}^2/\text{m}^2$ - u 30-60%
- **Významný PPM: $EOA < 0,65\text{cm}^2/\text{m}^2$** (při $\text{BMI} > 30 < 0,55\text{cm}^2/\text{m}^2$)
u 2-10% pacientů
je spojen s vyšší mortalitou

Table 1. Normal Reference Values of EOAs for the Aortic Prostheses

	Prosthetic Valve Size, mm				
	19	21	23	25	27
Aortic stented bioprosthesis					
Mosaic	1.1±0.2	1.2±0.3	1.4±0.3	1.7±0.4	1.8±0.4
Hancock II	...	1.2±0.1	1.3±0.2	1.5±0.2	1.6±0.2
Carpentier-Edwards Perimount	1.1±0.3	1.3±0.4	1.50±0.4	1.80±0.4	2.1±0.4
Carpentier-Edwards Magna*	1.3±0.3	1.7±0.3	2.1±0.4	2.3±0.5	...
Biocor (Epic)*	...	1.3±0.3	1.6±0.3	1.8±0.4	...
Mitroflow*	1.1±0.1	1.3±0.1	1.5±0.2	1.8±0.2	...

Lancellotti P. ,EHJCVI, 2016;17(6):589

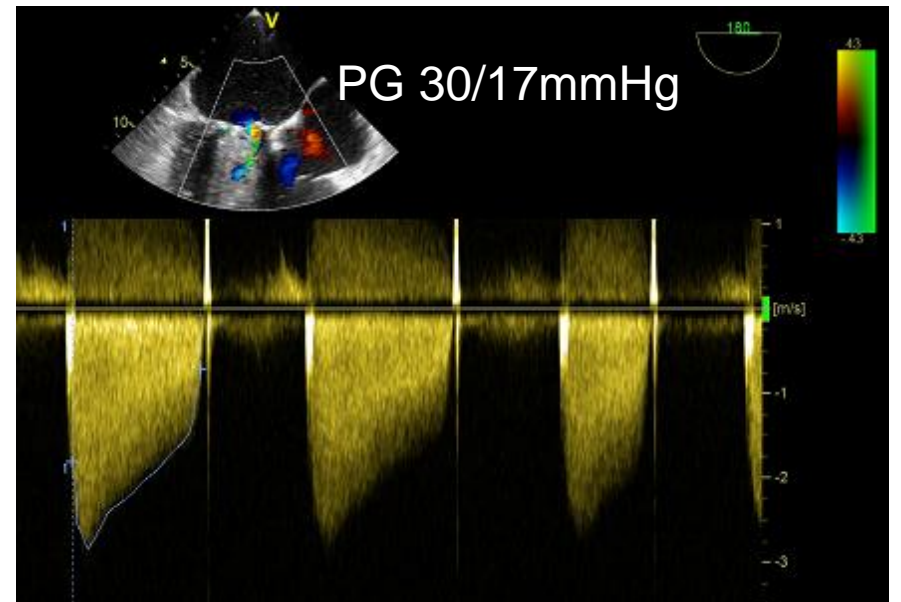
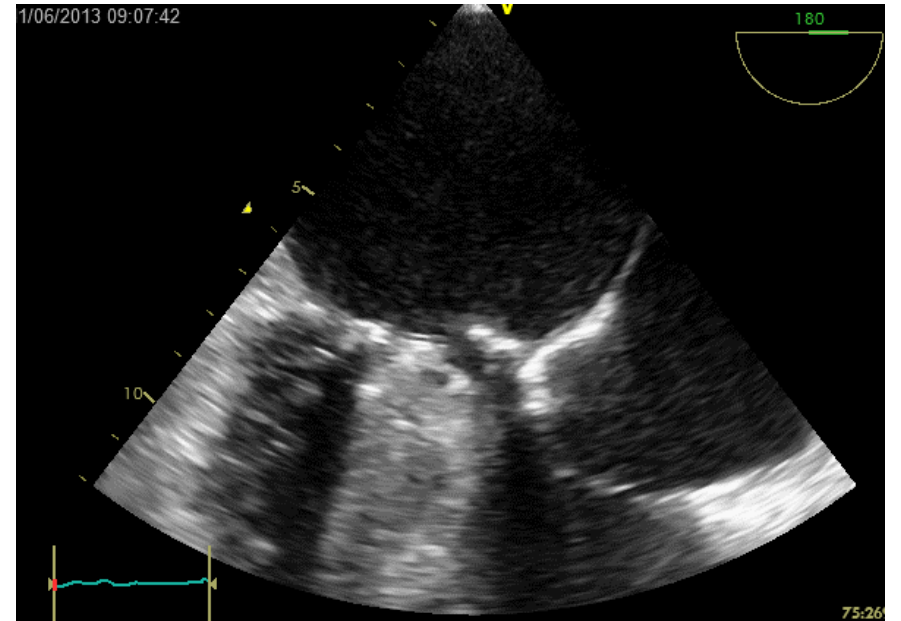
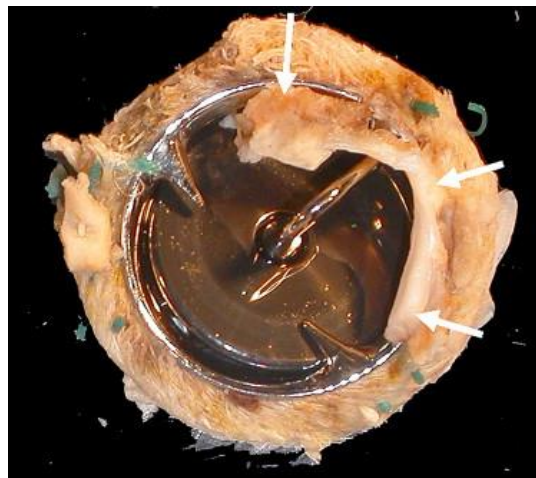
Zdroj: Všeobecná fakultní nemocnice Praha

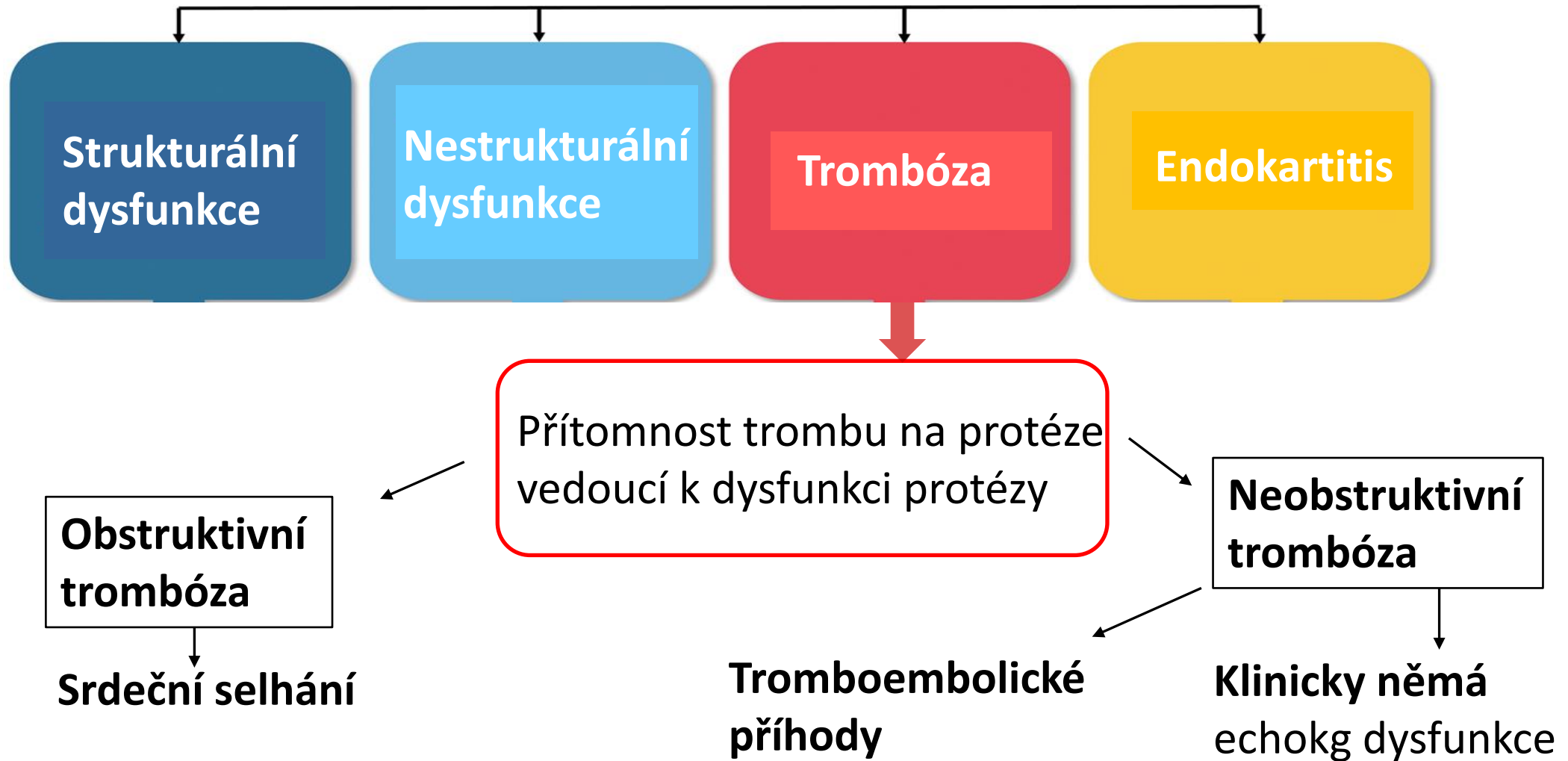
Nestrukturální dysfunkce protězy

Pannus

- Přerůstání **fibrózní tkáně** do ústí protězy
- Reakce organismu na cizí materiál
- Vyvíjí se postupně, rozvoj obstrukce
- Častěji u mechanických protéz
- **Dif dg - trombus**

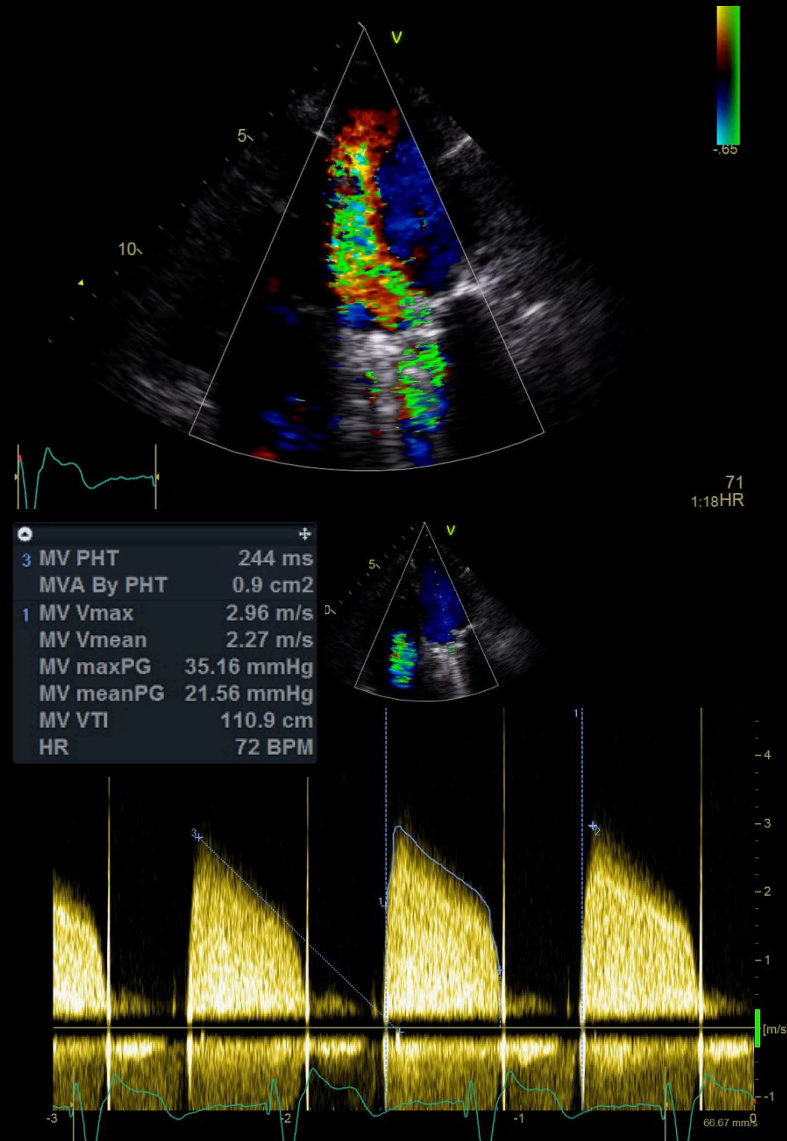

Trombóza chlopenní protézy

78-let, mechanická protéza SJM 29, náhle vzniklá dušnost, INR 1,8

TTE

PGmean 21mmHg
PHT 244ms
EOA 0.9cm²

78-let, mechanická protéza SJM 29, náhle vzniklá dušnost, INR 1,8

27/10/2008 14:06:27

TTE

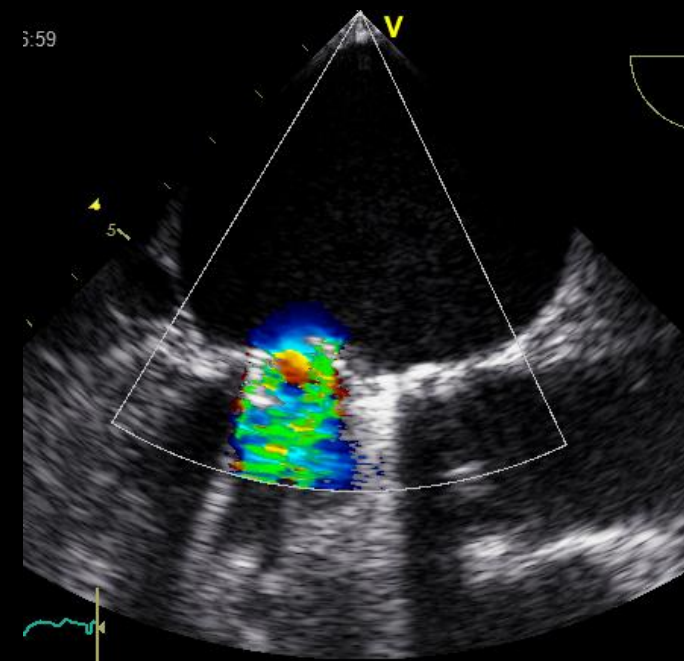
3	MV PHT	244 ms
	MVA By PHT	0.9 cm ²
1	MV Vmax	2.96 m/s
	MV Vmean	2.27 m/s
	MV maxPG	35.16 mmHg
	MV meanPG	21.56 mmHg
	MV VTI	110.9 cm
	HR	72 BPM

16 14:16:50

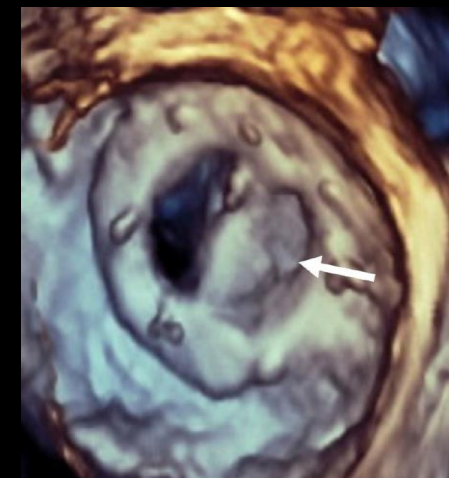
TEE

3:59

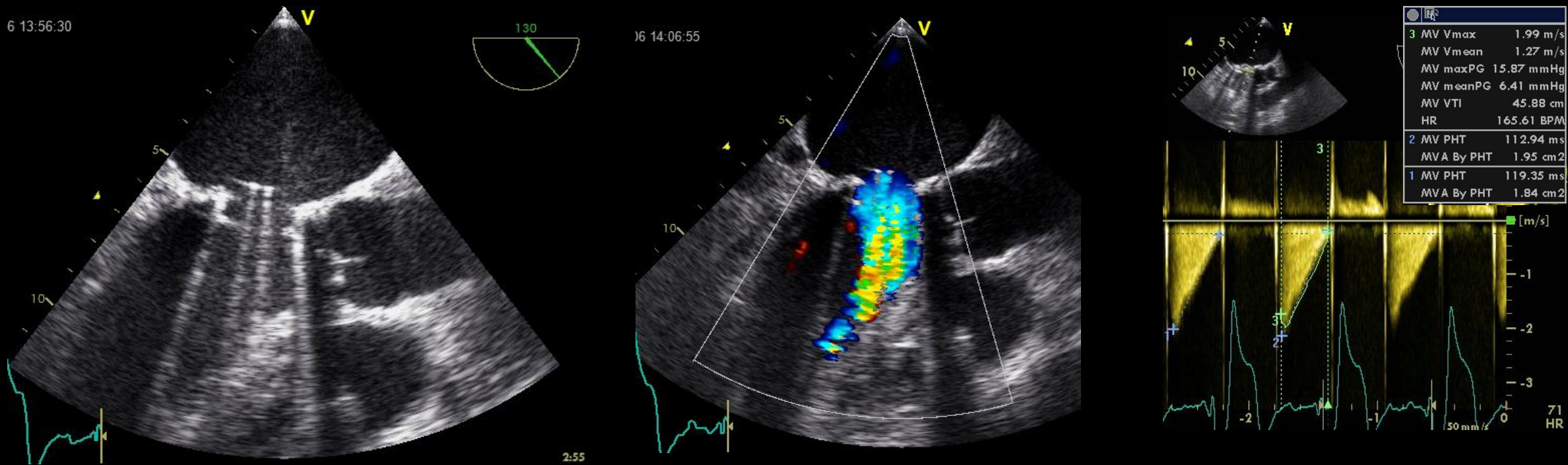

**Obstruktivní trombóza
mechanické Mi náhrady**

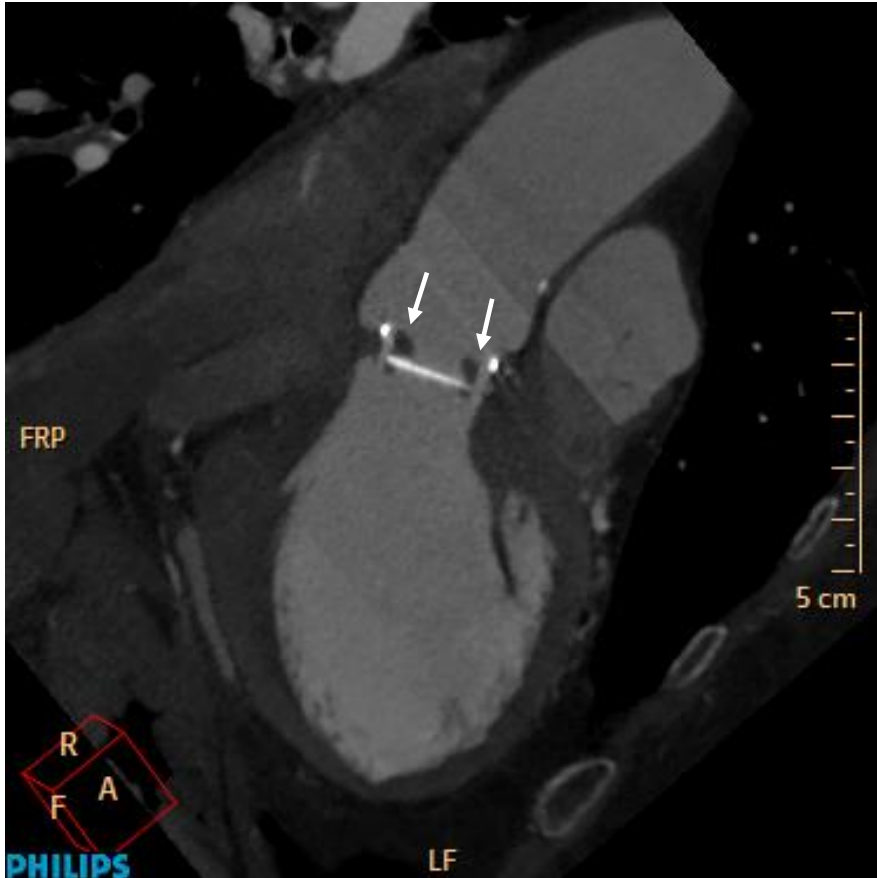

Léčba fibrinolýzou

CT srdce

Při okrajích disků
hypodenzní struktury
(denzita < 100HU)

Trombóza protězy
pannus nepravěpodobný

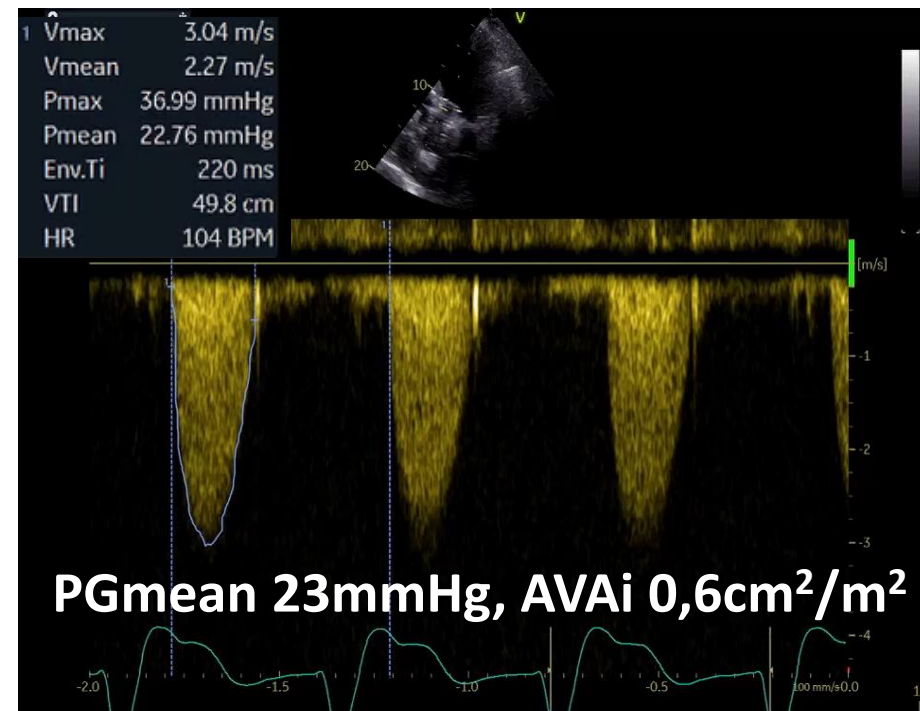
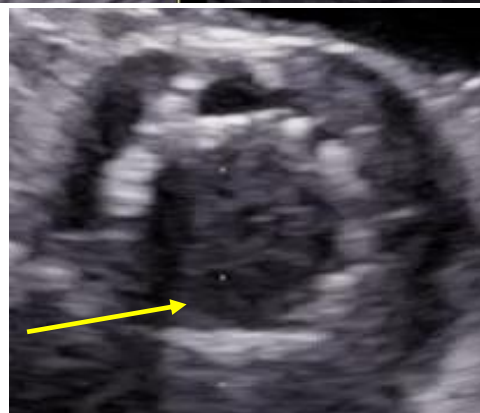
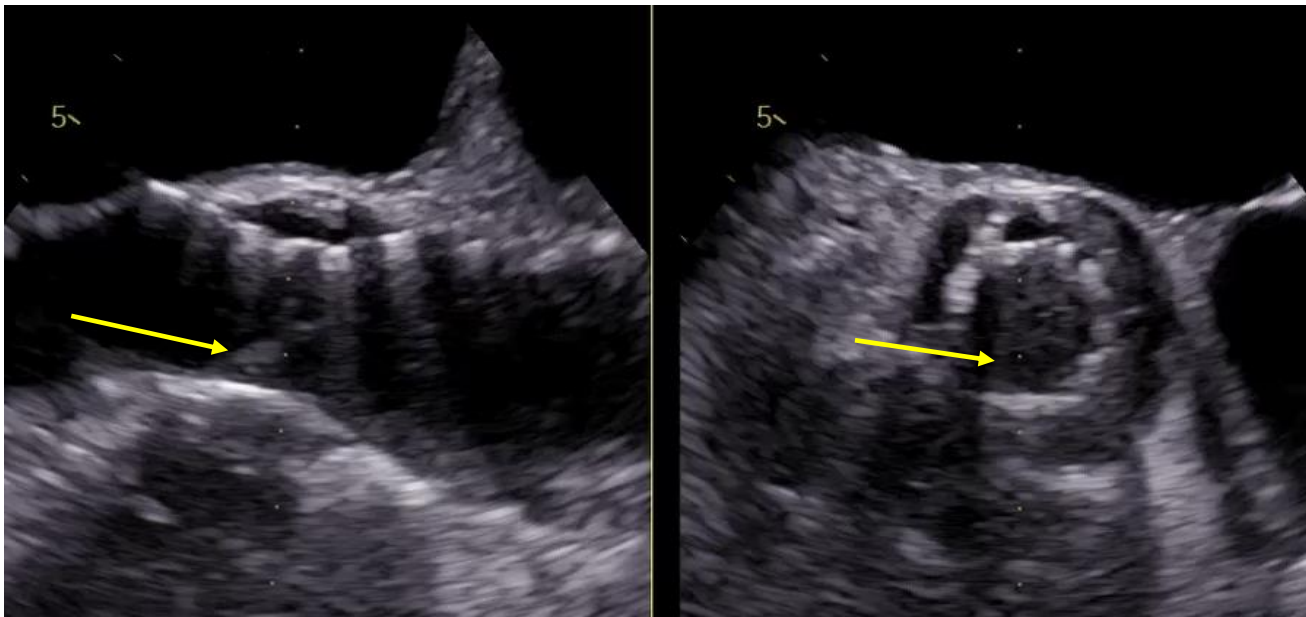

Zdroj: Všeobecná fakultní nemocnice v Praze

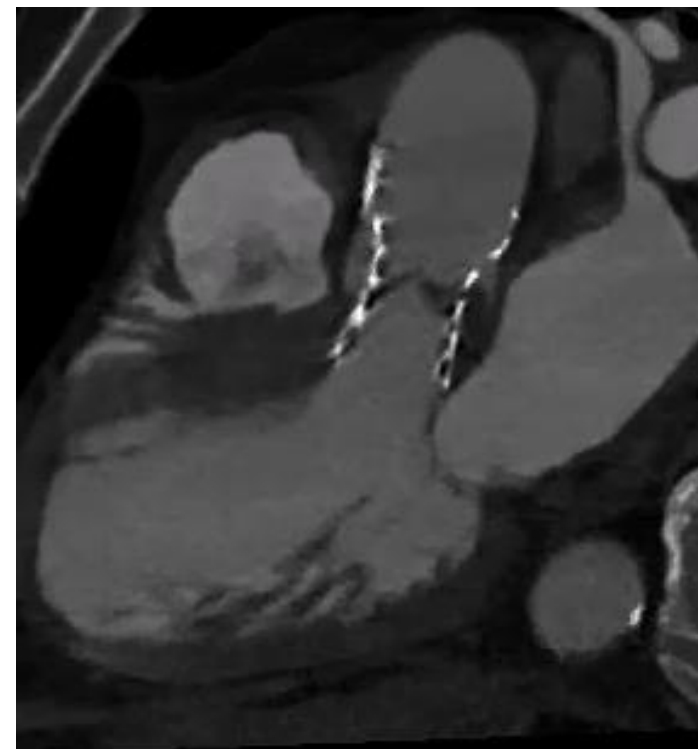
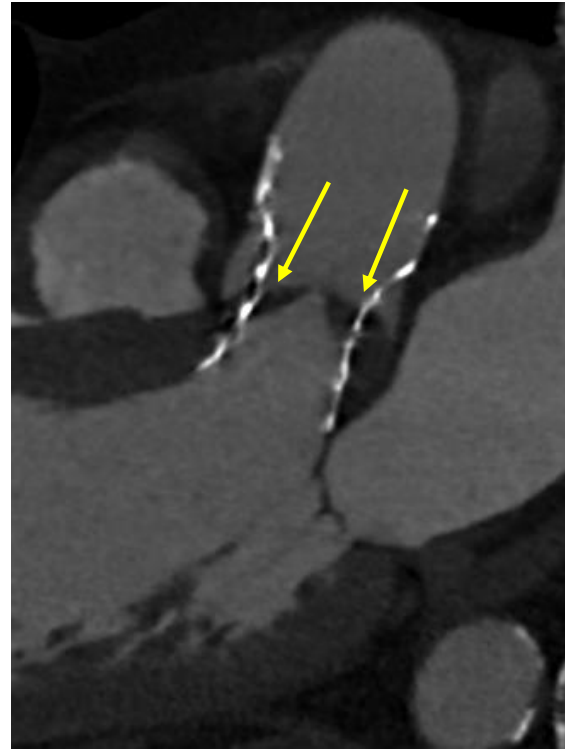
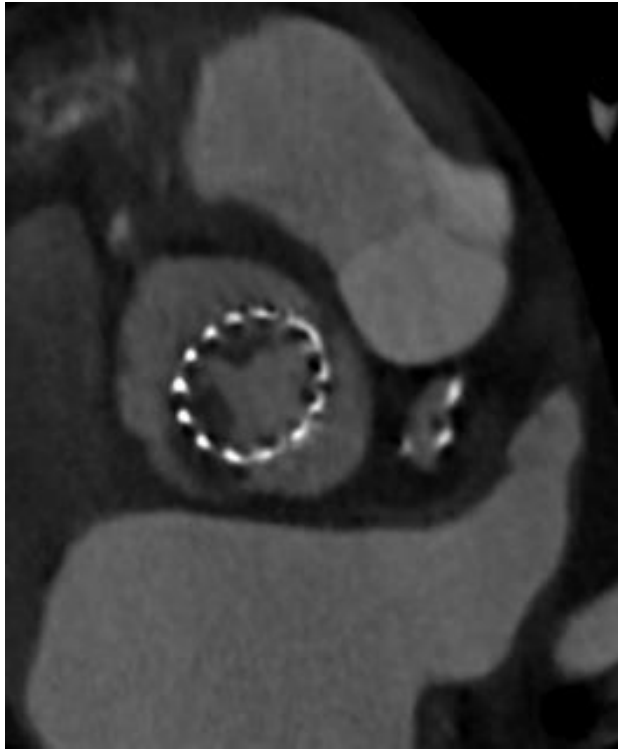
Trombóza na bioprotéze - TAVI

- TTE + TEE

patologická struktura 6x3mm u RCC, omezené otevírání cípů, nárůst gradientů

CT angiografie aortální chlopně

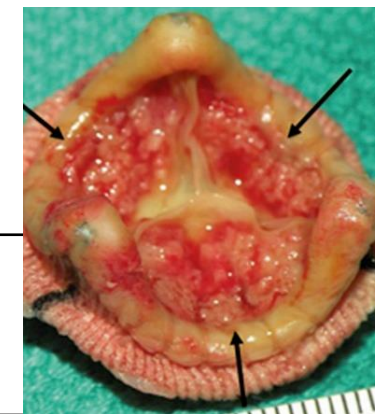

- hypodenzní zesílení v oblasti cípů, pravého sinu (HALT)
- omezená pohyblivost a zesílení 2 cípů

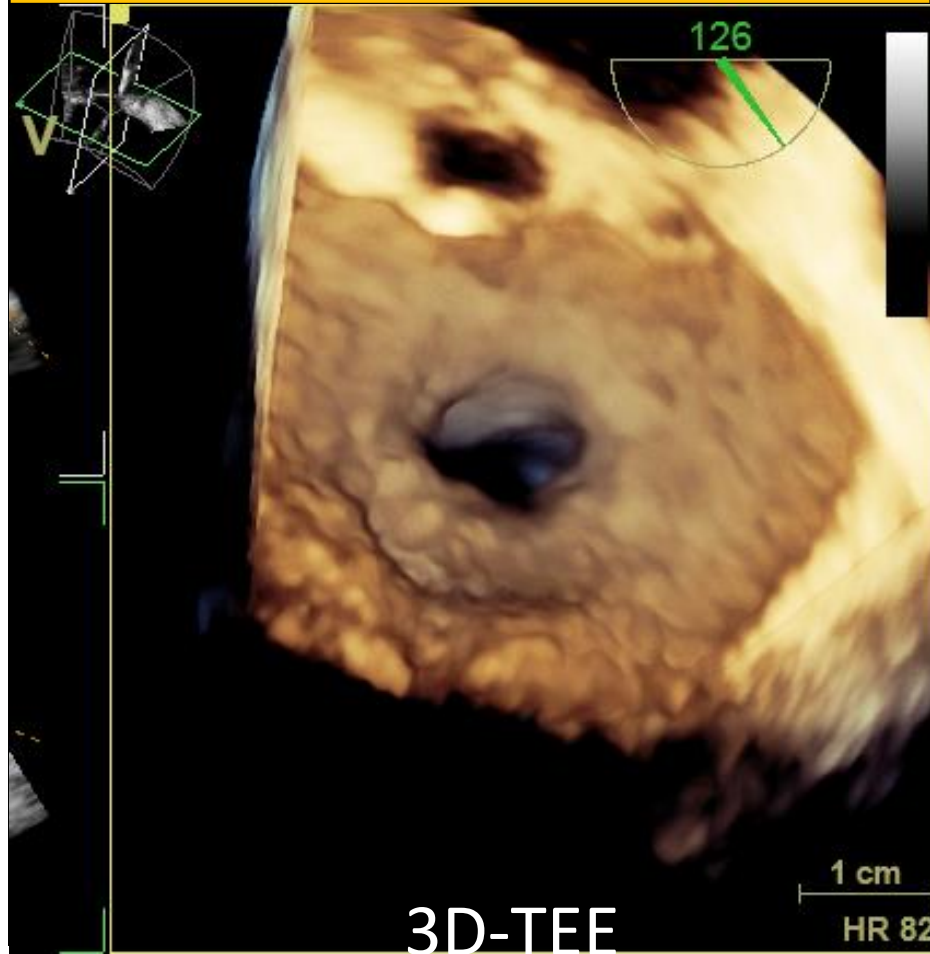

Odlišení trombus x pannus

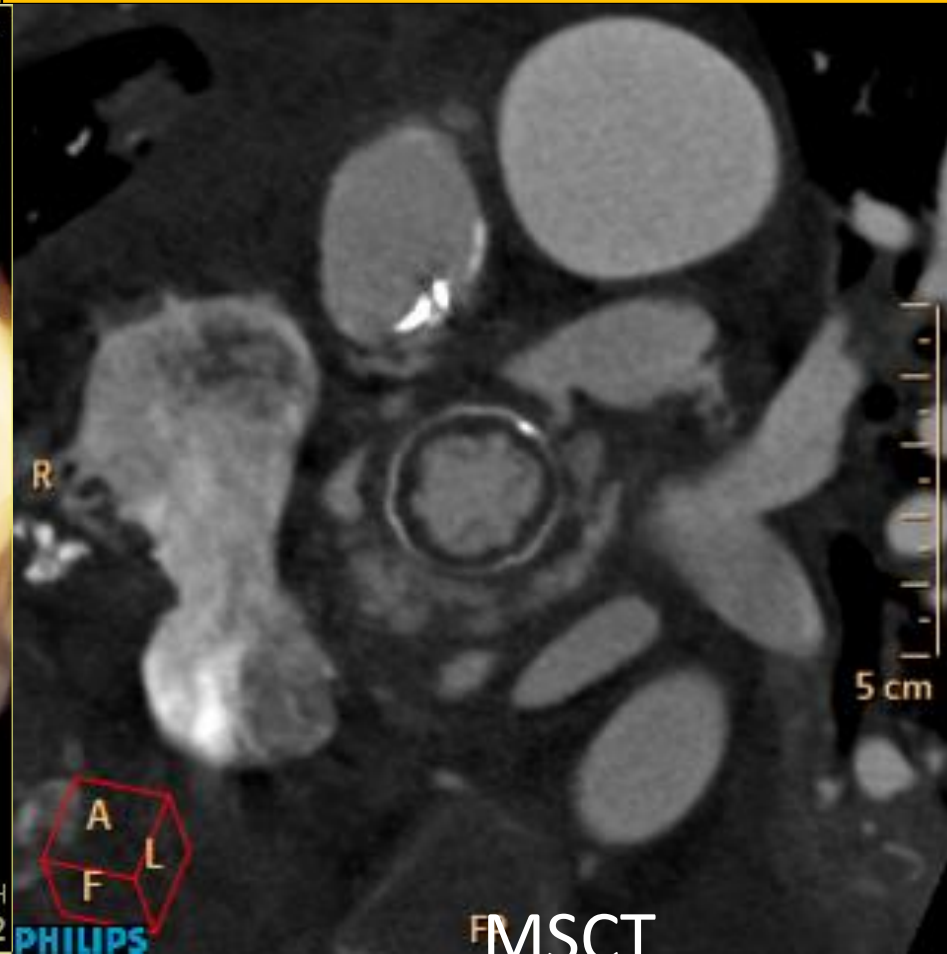
	Pannus	Trombus
Doba manifestace	více než 12měsíců od operace pozvolný nástup obtíží	kdykoliv náhlý vznik obtíží nedostatečná antikoagulace
Lokalizace	komorová strana protéz	aortální strana AVP, síňová strana MVP
Morfologie - zobrazovací metody	cirkulární struktura přerůstající okraj prstence vyšší echodenzita	nepravidelné hmoty vázané na protézu větší objem tkáně menší echodenzita
CT atenuace	nad 145 HU	pod 145HU

Pannus

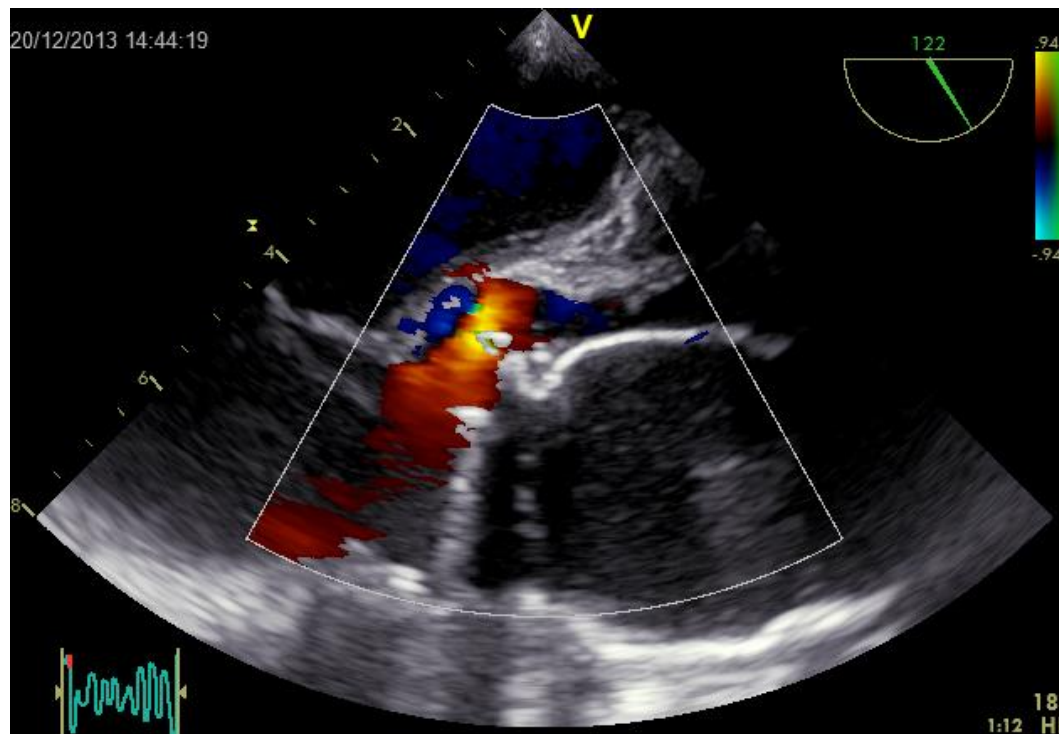
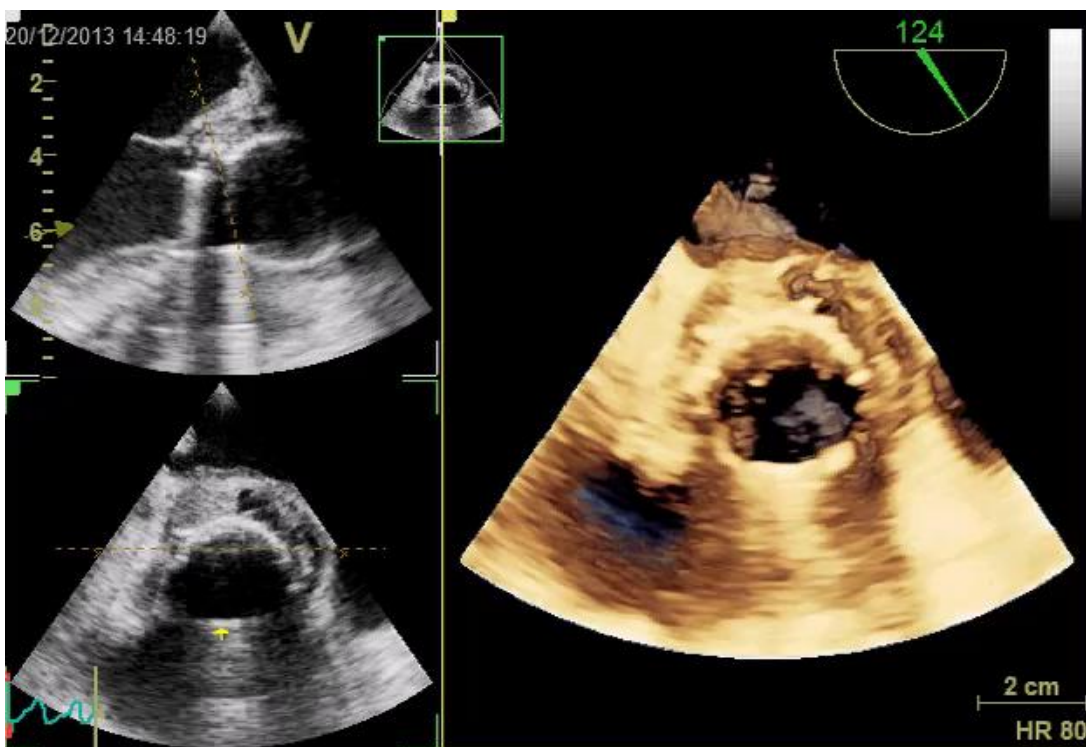
Trombus

Zdroj: Všeobecná fakultní nemocnice

Protézová endokarditida

- 20-30% všech IE , stejně častá na mechanických a biologických náhradách
- **Časná PVE** – do 1 roka od operace, postižení perivalvulární tkáně, Stafylokoky
Pozdní PVE – blíží se endokarditis na nativních chlopních

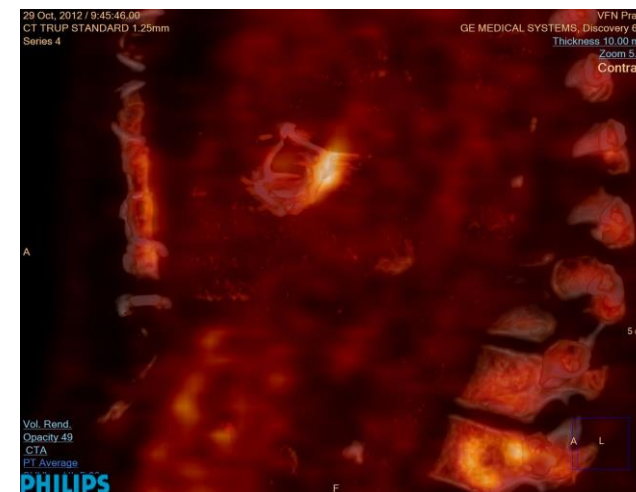
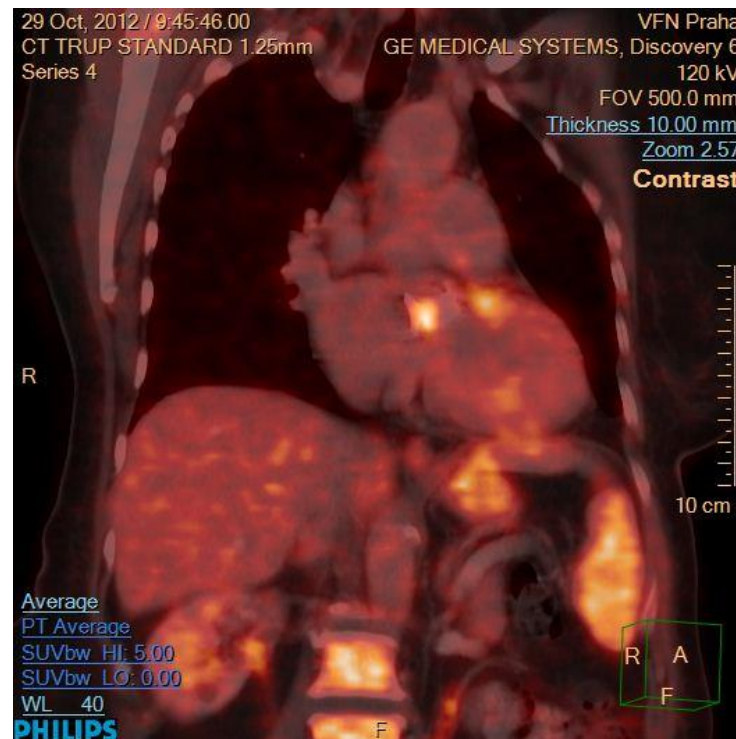
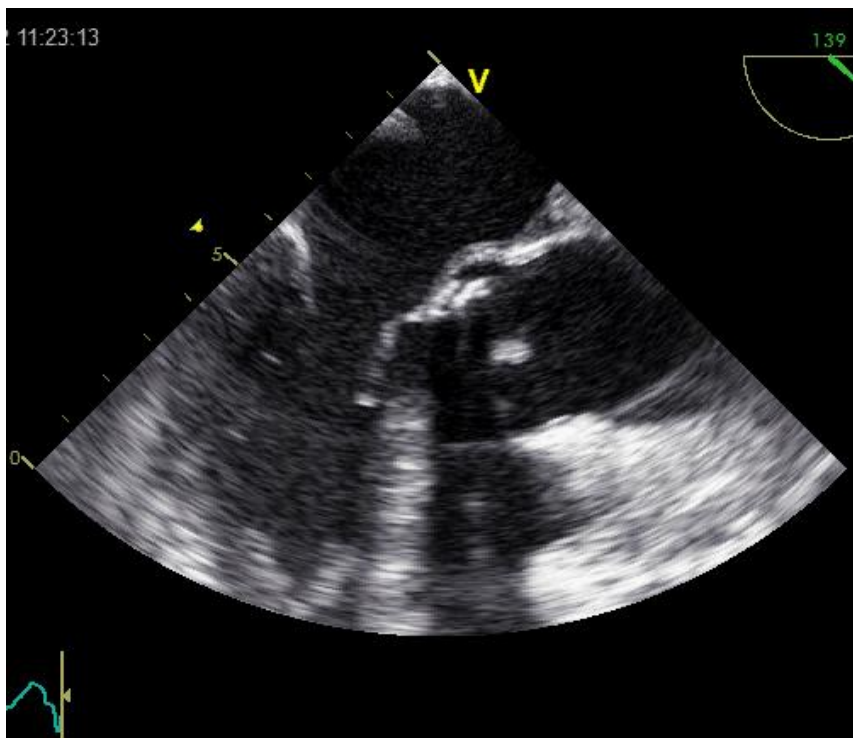

Protézová endokarditida

Pacientka s aortální bioprotézou, nejasné febrilie, negativní hemokultury

Nejednoznačný TEE nálezn

Nukleární metody - 18F-FDG PET-CT

Závěr

- Echokardiografie je základní metodou hodnocení funkce protéz
- Echokg hodnocení náhrad je komplexní (morfologické, dopplerovské parametry, podpůrné parametry)
- Při podezření na dysfunkci protézy využíváme TEE, fluoroskopii, CT, MRI srdce, nukleární metody
- Pacienti s chlopenní náhradou jsou ohroženi komplikacemi, nutné je pravidelné sledování a prevence komplikací

